

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2022

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege a zootehniei

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege a zootehniei.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Viorel Gherciu

Ministrul economiei

Sergiu Gaibu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGEA ZOOTEHNIEI**

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Prezenta Lege transpune Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind condițiile zootehnice și genealogice aplicabile ameliorării animalelor de reproducție de rasă pură, a porcilor de reproducție hibridi și a materialului germinativ provenit de la acestea, comerțului cu acestea și introducerii lor în Uniune și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 652/2014 și a Directivelor 89/608/CEE și 90/425/CEE ale Consiliului, precum și de abrogare a anumitor acte în sectorul ameliorării animalelor („Regulamentul privind ameliorarea animalelor”) (Text cu 22 relevanță pentru SEE), (publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 171/66 din 29 iunie 2016).

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE**Articolul 1. Obiectul și domeniul de aplicare**

(1) Prezenta lege stabilește:

- a) cerințe privind organizarea instituțională și administrarea sectorului zootehnic;
- b) cerințe privind întreținerea, alimentația, reproducerea și ameliorarea animalelor;
- c) cerințe privind conservarea resurselor genetice;
- d) cerințe privind comerțul cu animale de reproducție și cu materialul germinativ provenit de la acestea;
- e) cerințe privind recunoașterea societăților de ameliorare și a exploatațiilor de ameliorare;
- f) drepturile și obligațiile deținătorilor de animale, ale societăților de ameliorare și ale exploatațiilor de ameliorare;
- g) cerințe privind înscrierea animalelor de reproducție în registrele genealogice și registrele zootehnice și privind acceptarea pentru reproducție a animalelor de reproducție și a materialului germinativ provenit de la acestea;
- h) cerințe privind bonitarea animalelor de reproducție;
- i) cerințe privind eliberarea de certificate zootehnice pentru animalele de reproducție și materialul germinativ provenit de la acestea.

(2) Prezenta lege se aplică pentru animalele de reproducție și materialul germinativ provenit de la acestea în cazul în care se intenționează ca animalele

respective sau descendenții care rezultă din materialele germinative provenite de la acestea să fie înscrise ca animale de reproducție de rasă pură într-un registru genealogic sau înregistrate în registrul zootehnic ca porci de reproducție hibrizi.

(3) Prezenta lege nu se aplică pentru animalele de reproducție și materialului germinativ provenit de la acestea în cazul în care animalele de reproducție și materialul germinativ provenit de la acestea sunt destinate folosirii în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice.

Articolul 2. Scopul și obiectivele legii

(1) Scopul legii îl constituie consolidarea cadrului instituțional și crearea condițiilor organizatorice, economico - juridice favorabile dezvoltării durabile a sectorului zootehnic, care să asigure:

- a) creșterea productivității animalelor prin implementarea tehnologiilor performante de creștere și exploatare ale acestora;
- b) susținerea deținătorilor de animale la implementarea tehnologiilor avansate și proiectelor inovaționale în domeniul zootehniei;
- c) ameliorarea raselor și a speciilor de animale existente;
- d) crearea de noi rase, tipuri și linii de animale cu un potențial productiv înalt;
- e) sporirea calității și competitivității produselor de origine animală și promovarea acestora pe piața internă și externă;
- f) protecția mediului, sănătății populației și animalelor în procesul exploatării și circulației acestora.

(2) Obiectivele prezentei legi sunt:

- a) asigurarea continuității desfășurării activității de creștere și ameliorare a efectivelor de animale la un nivel superior;
- b) menținerea și sporirea valorii de ameliorare și a diversității genetice a animalelor;
- c) utilizarea metodelor de creștere care să corespundă normelor de protecție a mediului, de protecție a animalelor, de sănătate publică, normelor sanitar-veterinare, și cerințelor pieței;
- d) conservarea fondului genetic al speciilor autohtone, efectivelor de animale existente respective, diversitatea fondului genetic în cazul acestor specii de animale;
- e) alinierea la standardele internaționale.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni de bază:

ameliorarea animalelor – o activitate complexă realizată prin lucrări de selecție și reproducție care include acțiuni și metode de modificare dirijată a structurii genetice a populațiilor de animale, supuse selecției și reproducției;

animal – animal domestic din specia bovină, porcină, ovină, caprină, ecvină, iepuri, animale de blană, canide, feline, precum albine, păsări, pești, viermi de mătase, melci.

animal de reproducție – animal de reproducție de rasă pură sau porc de reproducție hibrid;

animal de reproducție de rasă pură – animal care îndeplinește cerințele pentru a fi înscris în secțiunea principală a unui registru genealogic;

asociație de deținători de animale – orice formă asociativă, legal constituită, ai cărei membri dețin animale înregistrate în Registrul de Stat al Animalelor recunoscută de către autoritatea competentă în zootehnie în condițiile prezentei legi;

autoritatea competentă de ameliorare – autoritatea responsabilă de ameliorarea animalelor, de păstrarea, conservare și utilizare a fondului genetic desemnată de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.;

bonitare – proces de testare a performanțelor și evaluare genetică, care permite determinarea clasei animalelor în baza aprecierii lor după un complex de caractere morfoproductive și biologice.

certificat zootehnic – act comercial eliberat pe hârtie sau în format electronic pentru animalele de reproducție și materialul germinativ provenit de la acestea care oferă informații privind pedigreeul, identificarea și, dacă sunt disponibile, rezultatele testării performanței sau evaluării genetice;

clasă – o diviziune orizontală a secțiunii principale a registrului genealogic, în care sunt înscrise animalele de reproducție de rasă pură, în funcție de calitățile lor;

comisia de ameliorare – organ colegial consultativ, fără personalitate juridică, responsabil de evaluarea dosarului pentru: acceptarea programelor de ameliorare, omologarea raselor, tipurilor și crossurilor de animale, recunoașterea societăților de ameliorare și a exploatațiilor de ameliorare și a unei părți terțe;

control oficial – orice tip de control efectuat de autoritatea competentă în zootehnie pentru verificarea conformității cu cerințele prevăzute în prezenta lege;

embrion – stadiu de dezvoltare a unui organism viu, de la faza de ovul fecundat, parcurgând toate fazele fiziologice naturale până la făt;

exploatație de ameliorare – orice asociație a deținătorilor de animale, întreprindere privată, care desfășoară activități într-un sistem de ameliorare închis sau o întreprindere de stat, recunoscută de către autoritatea competentă în zootehnie în scopul desfășurării unui program de ameliorare cu porci de reproducție hibridi înregistrați în registrul zootehnic;

fermă zootehnică de prăsilă – este exploatația care se ocupă cu selecția, ameliorarea și reproducția animalelor domestice altele decât din specia bovină, ovină, caprină și ecvină;

întreprindere privată care își desfășoară activitatea într-un sistem de ameliorare închis – o întreprindere privată care desfășoară un program de ameliorare la care fie nu participă alți deținători de animale, fie numărul lor este

limitat și au obligații față de întreprindere, de a accepta să se aprovizioneze cu porci de reproducție hibrizi de la aceasta sau să furnizeze porci de reproducție hibrizi acesteia

linie – o subpopulație stabilă și omogenă din punct de vedere genetic dintr-o anumită rasă;

operator – orice persoană fizică sau juridică căreia i se aplică normele prevăzute în prezenta lege: deținător de animale care participă la programele de ameliorare, societățile de ameliorare, exploatațiile de ameliorare, partea terță acceptată de autoritatea competentă în zootehnie, centrele de colectare și de depozitare a materialului germinativ, centrele de depozitare a embrionilor, echipe de colectare sau producție a embrionilor;

organism de ameliorare – autoritatea competentă/organizația de ameliorare din străinătate sau țară de origine a animalului, care este acceptată pentru introducerea în Republica Moldova a animalelor de reproducție pentru reproducție;

parte terță – persoană juridică publică sau privată alta decât o societate de ameliorare, sau exploatației de ameliorare acceptată de către autoritatea competentă în zootehnie în scopul gestionării programelor de ameliorare, inclusiv testării performanțelor și evaluării genetice și care dispune de echipament și personal calificat.

porc de reproducție hibrid – un animal din specia porcină înregistrat într-un registru zootehnic, obținut prin încrucișare intenționată sau utilizat pentru încrucișare intenționată între porci de reproducție de rasă pură aparținând unor rase sau linii diferite și porci de reproducție care sunt la rândul lor rezultatul unei încrucișări (hibride) între rase sau linii diferite;

program de ameliorare – un document ce conține un set de acțiuni sistematice, inclusiv înregistrarea, selecția, ameliorarea animalelor de reproducție și a materialului germinativ provenit de la acestea, schimburile de animale de reproducție și de material germinativ provenit de la acestea, concepute și puse în aplicare cu scopul de a menține sau îmbunătăți caracteristicile fenotipice și/sau genotipice dorite ale populației de reproducție țintă;

rasă – o populație de animale suficient de omogenă pentru a fi considerată diferită de celelalte animale din aceeași specie întreținute de către unul sau mai mulți deținători de animale care au convenit să înscrie animalele în cauză în registre genealogice, cu detalierea ascendenților lor cunoscuți, în scopul reproducerii caracteristicilor moștenite ale acestora prin reproducție, schimb și selecție în cadrul unui program de ameliorare;

registru genealogic – registru manual sau electronic care este înființat și menținut de societățile de ameliorare, în care este introdusă informația referitoare la evoluția rasei de animale din specia bovină, ovină caprină sau ecvină și care cuprinde o secțiune principală, iar dacă este cazul poate fi completat cu una sau mai multe secțiuni suplimentare.

registru zootehnic – registru manual sau electronic care este înființat și menținut de exploatare de ameliorare, în care sunt înregistrați porci de reproducție hibrizi cu indicarea datelor privind ascendenții acestora;

resurse furajere – totalitatea nutrețurilor de origine vegetală, animală, minerală, produselor industriale de sinteză, care pot fi folosite direct ori după prelucrare în alimentarea animalelor;

resurse genetice – animale de rasă pură, material seminal, embrioni, ovule, ouă de păsări, de viermi de mătase, icre de pește, destinate reproducerii.

societate de ameliorare – orice asociație de deținători de animale, recunoscută de autoritatea competentă în zootehnie în scopul desfășurării unui program de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură, înscrise într-un registru genealogic înființat și ținut de aceasta;

secțiunea principală – secțiunea din registrul genealogic în care animalele de reproducție de rasă pură sunt înscrise sau sunt înregistrate și eligibile pentru a fi înscrise, cu indicarea detaliilor privind ascendenții și calitățile lor;

testarea reproducătorilor - acțiunea de testare a performanțelor descendenților în vederea estimării valorii de ameliorare a reproducătorilor;

transfer de embrioni – biotehnologie de reproducție care constă în implantarea în uterul unei femele a unui embrion recoltat de la altă femelă;

valoare de ameliorare – o estimare a efectului preconizat al genotipului unui animal de reproducție asupra unei caracteristici date a descendenților săi;

valoarea genetică – puterea de transmitere la urmași a performanțelor de producție ale unui animal cuprins în lucrările de selecție.

Articolul 4. Principiile generale de reglementare a relațiilor în domeniul zootehniei

Reglementarea relațiilor în sectorul zootehnic se bazează pe următoarele principii generale:

- a) controlul condițiilor de creștere, selecție, reproducție, protecție și circulație a animalelor, protecția mediului și a siguranței publice;
- b) promovarea unei dezvoltări stabile și durabile a sectorului zootehnic;
- c) identificarea și înregistrarea de stat obligatorie a animalelor,
- d) susținerea de către stat a deținătorilor de animale de rasă pură, societăților de ameliorare și exploatațiilor de ameliorare;
- e) încurajarea comerțului cu animale de reproducție care asigură creșterea productivității și competitivității producției de origine animală autohtonă pe piață;
- f) utilizarea pășunilor proprietate publică, conform destinației și categoriei de folosință a acestora.

Capitolul II

ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI ADMINISTRAREA SECTORULUI ZOOTEHNIC

Articolul 5. Competența autorităților administrației publice locale

(1) Autoritățile publice locale aprobă planul anual de exploatare a pășunilor și altor categorii de terenuri proprietate a unității administrativ-teritoriale destinate producerii furajelor;

(2) Consiliul local al satelor (comunelor), orașelor (municipiilor) decide repartizarea asociațiilor deținătorilor de animale în folosință gratuită a pășunilor pe un termen de până la cinci ani.

(3) Termenele de scoatere a animalelor la pășunat sunt stabilite de către autoritățile administrației publice locale și se anunță cu 10 zile înainte de termenul fixat.

Articolul 6. Autoritatea competentă în zootehnie

(1) Autoritatea competentă în zootehnie în sensul prezentei legi este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare *Agenția*), care:

a) monitorizează activitatea de selecție și reproducție a animalelor pe specii;

b) monitorizează înșămânțarea artificială a animalelor conform programelor de ameliorare;

c) monitorizează evidența zootehnică și bonitarea animalelor la societățile de ameliorare, exploatațiile de ameliorare;

d) organizează autorizarea masculilor-reproducători pentru utilizarea la montă și/sau înșămânțare artificială,

e) monitorizează respectarea metodologiei de apreciere a calității materialului seminal, a performanțelor productive ale animalelor, categoriei și calității producției zootehnice evaluate de către producători, colectori și procesatori;

f) monitorizează înregistrările din registrul genealogic și registrul zootehnic ținut de către societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare;

g) monitorizează mișcarea și evoluția efectivelor de animale prin Registrul de stat al animalelor;

(2) Agenția:

a) recunoaște prin ordin asociațiile deținătorilor de animale, întreprinderea privată care desfășoară activități într-un sistem de ameliorare închis sau o întreprindere de stat în societăți de ameliorare, ferme zootehnice de prăsilă sau exploatații de ameliorare;

b) aprobă programul de ameliorare;

c) sistează comercializarea resurselor genetice în cazul depistării încălcărilor sau nerespectării normelor zootehnice de bonitare și evidenței zootehnice;

d) dispune ca animalele de reproducție sau materialele germinative provenite de la acestea să nu fie utilizate pentru reproducție în conformitate cu prezenta lege;

e) întreprinde acțiuni în cazul constatării neconformităților prevăzute în art. 53;

f) efectuează controlul oficial al a activității de ameliorare;

g) efectuează controlul implementării amenajamentelor pastorale;

h) delegă prin recunoaștere, societăților de ameliorare sau exploatației de ameliorare atribuțiile de testare performanțelor animalelor în vederea estimării valorii de ameliorare;

i) acceptă pentru activități tehnice specifice legate de gestionarea programului de ameliorare o parte terță.

j) efectuează analize, teste și expertize în laboratoarele proprii pentru certificarea datelor din domeniul de activitate;

k) coordonează activitatea de identificare și înregistrare a ecvideelor;

l) emite și eliberează pașaportul pentru ecvidee

m) emite și eliberează certificatul de rasă pentru comercializarea animalele de rasă pură altele de cât cele din specia bovină, ovina, caprină, porcină și ecvină,

n) coordonează importul și exportul resurselor genetice.

Articolul 7. Comisia de ameliorare

(1) Comisia de ameliorare este un organ colegial decizional, fără personalitate juridică, instituită de către Agenție, responsabil de evaluarea cererilor pentru:

a) recunoaștere societății de ameliorare, exportării de ameliorare, fermei zootehnice de prăsilă;

b) acceptarea programelor de ameliorare;

c) omologarea raselor, tipurilor și crossurilor de animale, recunoașterea societăților de ameliorare, fermelor zootehnice de prăsilă și a exploatațiilor de ameliorare;

d) acceptarea unei părți terțe în scopul gestionării programelor de ameliorare, inclusiv testării performanțelor și evaluarea genetică.

(2) Comisia de ameliorare este constituită din reprezentanți ai:

a) Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare;

b) Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;

c) Instituțiilor de cercetări științifice de profil sau Universității Agrare de Stat din Moldova;

d) Autorității competente de ameliorare.

(2) Regulamentul de funcționare a Comisiei de ameliorare se aprobă de Agenție.

Capitolul III

ÎNTREȚINEREA ANIMALELOR

Articolul 8. Deținătorii de animale

(1) Deținătorii de animale au dreptul:

- a) să crească animalele din speciile rasele tipurile, liniile, crossurile și hibridii de animale, omologate în Republica Moldova;
- b) să aleagă sistemele de creștere, modul de furajare și întreținere a animalelor, de utilizare a resurselor furajare;
- c) să aplice soluțiile manageriale și economice pe care le consideră mai acceptabile;
- d) să țină evidența zootehnică;
- e) să devină membri ai diferitor asociații sau grupuri de producători;
- f) să comercializeze animale vii și produse de origine animală de sine stătător sau prin intermediul asociațiilor sau grupurilor de producători;
- g) să asigure animalele;
- h) să beneficieze de serviciile veterinare;
- i) să utilizeze în activitatea lor de producție aditivi și medicamente uz veterinar, inofensive pentru populație și animale, care să nu polueze mediul și să fie înregistrate în Republica Moldova;
- j) să întreprindă alte acțiuni ce nu contravin legii, ordinii de drept și bunelor moravuri;
- k) să fie membru ai unei societăți de ameliorare sau exploatații de ameliorare;
- l) să participe la programele de ameliorare;

(2) Deținătorii de animale sunt obligați:

- a) să efectueze înregistrarea de stat a animalelor;
- b) să respecte cerințele de întreținere și creștere a animalelor;
- c) să folosească pentru reproducerea animalelor înșămânțarea artificială sau monta dirijată cu reproducători autorizați;
- d) să asigure bunăstarea animalelor deținute;
- e) să nu utilizeze pășunile și bazinele acvatice proprietate publică, altfel decât în conformitate cu destinația acestora;
- f) să pască animale pe terenuri destinate pentru pășunat sau pe alte terenuri doar cu acordul deținătorului de teren;
- g) să prevină poluarea și/sau înrăutățirea mediului.
- i) să execute anual lucrări de întreținere și ameliorare a pășunilor, de sporire a potențialului lor productiv, precum și lucrări de profilaxie, tratare și combatere a parazitozelor la animale;
- j) să construiască exploatațiile în conformitate cu normele de protecției mediului, sănătății publice și bisecuritate.

Articolul 9. Protecția animalelor

Deținătorilor de animale și altor persoane fizice sau juridice li se interzice:

- a) provocarea durerii, suferinței, stării de neliniște sau de invaliditate a animalelor;
- b) sacrificarea femelelor gestante din speciile bovină, porcină, cabalină, ovină și caprină, cu excepția cazurilor de sacrificare forțată a animalelor la indicația medicului veterinar oficial împuternicit.

Articolul 10. Alimentarea animalelor

(1) Deținătorii de animale asigură bunăstarea alimentară a animalelor exploatate, excluzând suferința din cauza lipsei de hrană și de apă.

(2) Baza furajeră și aditivii utilizați pentru alimentația animalelor, trebuie să corespundă cerințelor și normelor sanitar-veterinare privind starea și inofensivitatea lor pentru animale.

(3) Utilizarea apei din bazinele acvatice ale gospodăriilor piscicole se efectuează conform Legii apelor nr. 272/ 2011.

Capitolul IV AMELIORAREA ANIMALELOR

Articolul 11. Ameliorarea animalelor

(1) Ameliorarea animalelor reprezintă o activitate cu caracter prioritar în dezvoltarea zootehnicii și se realizează prin lucrări de selecție și reproducție dirijată în rasă pură, hibridare și prin încrucișare.

(2) Ameliorarea în rasă pură se realizează pe baza registrelor genealogice și a programelor de ameliorare întocmite de către societățile de ameliorare recunoscute de Agenție.

(3) Ameliorarea în rasă pură are scopul menținerii purității rasei și perfecționării rasei în generații succesive, în acord cu obiectivele programelor de ameliorare, pentru realizarea progresului genetic.

(4) Ameliorarea prin încrucișare se realizează pe baza registrelor genealogice și zootehnice și a programului de ameliorare întocmite de către societățile de ameliorare, fermele zootehnice prăsilă și exploatațiile de ameliorare.

Articolul 12. Reproducția animalelor

(1) Reproducția animalelor se efectuează în conformitate cu programele de ameliorare.

(2) Reproducția animalelor se efectuează prin utilizarea însămânțării artificiale, montei dirijate cu reproducători autorizați sau transferului de embrioni.

Capitolul V
RECUNOAȘTEREA SOCIETĂȚILOR DE AMELIORARE,
FERMELOR ZOOTEHNICE DE PRĂSILĂ ȘI
A EXPLOATAȚIILOR DE AMELIORARE ȘI APROBAREA
PROGRAMULUI DE AMELIORARE

Articolul 13. Recunoașterea societății de ameliorare, exploatații de ameliorare, fermei zootehnice de prăsilă și aprobarea programului de ameliorare

(1) În cazul animalelor de reproducție de rasă pură, asociațiile de deținători de animale, solicită autorității competente în zootehnie să fie recunoscute ca societate de ameliorare.

(2) În cazul porcilor de reproducție hibrizi, asociație de deținători de animale, întreprinderea privată care își desfășoară activitatea într-un sistem de ameliorare închis sau întreprindere de stat, solicită autorității competente în zootehnie să fie recunoscute ca exploatație de ameliorare, .

(3) Exploatații de animale domestice altele decât cele din specia bovină, porcină, ovină, caprină și ecvină solicită recunoașterea în calitate de fermă zootehnică de prăsilă.

(4) La cerere se anexează proiectul programului de ameliorare pe care intenționează să îl desfășoare, care include informațiile menționate la art.16 și, inclusiv, în cazul ecvideelor de rasă pură informațiile prevăzute la art.32;

(5) Pentru întreprinderile private, întreprindere de stat care își desfășoară activitatea în sisteme de ameliorare închise și exploatații de animale domestice altele decât cele din specia bovină, porcină, ovină, caprină și ecvină anexează la cerere autorizația sanitar-veterinară de funcționare.

(6) Exploatațiile de animale domestice altele decât cele din specia bovină, porcină, ovină, caprină și ecvină anexează la cerere indicii minimi de încadrare în categoria de prăsilă.

(7) Indicii minimi de încadrare în categoria de prăsilă se aprobă de Agenție.

(8) Agenția respinge cererea de recunoaștere în calitate de societate de ameliorare, fermă zootehnică de prăsilă sau exploatație de ameliorare în conformitate cu procedura descrisă la art. 53.

(9) Ordinul de recunoașterea a societății de ameliorare, fermei zootehnice de prăsilă, exploatației de ameliorare se emite pentru fiecare rasă de animal/rasă de porc hibrid în parte.

(10) Agenția recunoaște societățile de ameliorare, fermele zootehnice de prăsilă și exploatațiile de ameliorare și le include în lista societăților de ameliorare, fermelor zootehnice de prăsilă și exploatațiilor de ameliorare .

(11) Modelul Listei societăților de ameliorare, fermelor zootehnice de prăsilă și exploatațiilor de ameliorare se aprobă de Agenție și se publică pe pagina oficială a acesteia.

Articolul 14. Respingerea cererii de recunoaștere

(1) În cazul când Agenția intenționează să respingă cererea de recunoaștere, a unui solicitant, Agenția notifică solicitantul motivul refuzului său.

(2) Solicitantul este în drept să solicite reexaminarea intenției de refuz în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(3) În cazul în care, în urma reexaminării Agenția emite ordinul de respingerea cererii de recunoaștere, aceasta anunță solicitantul în termen de 30 de zile.

Articolul 15. Cerințe privind recunoașterea societății de ameliorare, a exploatației de ameliorare și a fermei zootehnice de prăsilă

(1) Asociațiile deținătorilor de animale sau întreprinderile private, întreprinderi de stat care își desfășoară activitatea în sisteme de ameliorare închise, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) au personalitate juridică;
- b) au sediul pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) în cazul întreprinderii private sau de stat care își desfășoară o activitatea într-un sistem de ameliorare închis să dispună de autoritate sanitar-veterinară de funcționare.
- d) dispun de personal calificat și de spații și echipamente pentru a pune în aplicare în mod eficient programele de ameliorare;
- e) pot efectua controalele necesare pentru înregistrarea pedigriurilor animalelor de reproducție care urmează să facă obiectul programelor de ameliorare;
- f) au pentru fiecare program de ameliorare un efectiv suficient de animale de reproducție conform scopului stabilit în programul de ameliorare;
- g) generează și utilizează datele culese privind animalele de reproducție necesare pentru desfășurarea programelor de ameliorare.

(2) Asociațiile deținătorilor de animale, adoptă proceduri care prevăd:

- a) soluționarea litigiilor cu deținătorii de animale;
- b) asigurarea egalității de tratament pentru deținătorii de animale;
- c) drepturile și obligațiile deținătorilor de animale, precum și ale societății de ameliorare sau ale exploatației de ameliorare;
- d) drepturile și obligațiile deținătorilor de animale care sunt membri atunci când se prevede un sistem de afiliere a deținătorilor de animale.

(3) Procedurile menționate la alin. (2) lit.b) nu trebuie să contravină drepturilor deținătorii de animale să:

- a) aleagă selecția și reproducția animalelor lor de ameliorare;
- b) înscrie în registrele genealogice sau în registrele zootehnice descendenții proveniți din animalele ameliorate în conformitate cu cerințele legii.

(4) Exploatațiile de animale din alte specii de cât cele de bovină, ovină, caprină, porcină sau ecvină trebuie să dispună de:

- a) autorizație sanitar-veterinară de funcționare;
- b) animale, testate și apreciate, conform instrucțiunilor de bonitare cu proveniență genealogică bine determinată și confirmată prin certificat de rasă, și registre de evidență zootehnică;
- c) încăperi suficiente și amenajate pentru întreținerea animalelor, conform cerințelor de bunăstare și sănătate a animalelor;
- d) specialiști zootehnici, care țin evidența zootehnică, efectuează lucrările de bonitare, selecție și ameliorare a animalelor;
- e) hrană pentru animale completă, fiind administrată în cantități suficiente pentru a le menține într-o stare fiziologică normală de sănătate;
- f) mecanisme și utilaje necesare pentru deservirea tehnologică a animalelor.

Articolul 16. Cerințe privind conținutul programului de ameliorare

(1) Programul de ameliorare conține:

- a) informații privind obiectivele său, care constau în conservarea rasei, liniei, ameliorarea rasei, liniei sau a hibridului, crearea unei noi rase, liniei sau a unui nou hibrid, reconstituirea unei rase, liniei sau hibrid, sau o combinație între mai multe dintre aceste obiective;
- b) denumirea rasei, în cazul animalelor de reproducție de rasă pură, sau a rasei, liniei sau hibridului, în cazul porcilor de reproducție hibridi care fac obiectul programului de ameliorare, pentru a împiedica confuzia cu animale de reproducție similare de altă rasă sau linie sau hibride înscrise sau înregistrate în alte registre genealogice sau zootehnice existente;
- c) caracteristicile detaliate ale rasei, inclusiv indicarea trăsăturilor esențiale în cazul animalelor de reproducție de rasă pură care fac obiectul programului de ameliorare;
- d) caracteristicile detaliate ale rasei, liniei sau hibridului, în cazul porcilor de reproducție hibridi care fac obiectul programului de ameliorare;
- e) informațiile privind teritoriul geografic unde se desfășoară sau unde urmează să se desfășoare programul;
- f) informațiile privind sistemul de identificare a animalelor de reproducție care trebuie să garanteze faptul că aceste animale sunt înscrise într-un registru genealogic sau înregistrate într-un registru zootehnic numai atunci când sunt identificate individual și în conformitate;
- g) informațiile privind sistemul de înregistrare a pedigreeului animalelor de reproducție de rasă pură care sunt fie înscrise, fie înregistrate și eligibile pentru înscriere în registrele genealogice sau a pedigreeului porcilor de reproducție hibridi înregistrați în registrele zootehnice;
- h) obiectivele privind selecția și ameliorarea ale programului de ameliorare, inclusiv indicarea obiectivelor lui principale, și criteriile detaliate de

evaluare în cea ce privește obiectivele respective privind selecția animalelor de reproducție;

i) în cazul înființării unei noi rase sau în cazul reconstituirii unei rase, informațiile privind circumstanțele detaliate care justifică crearea acestei rase noi sau reconstituirea acestei rase;

j) informații privind testarea performanțelor sau evaluarea genetică;

k) informații privind sistemul utilizat pentru producerea, înregistrarea, comunicarea și utilizarea rezultatelor testelor de performanță;

l) informații privind sistemul de evaluare genetică și de evaluare genomică a animalelor de reproducție;

(2) În cazul în care se creează secțiuni suplimentare sau secțiunile principale sunt împărțite în clase, normele referitoare la împărțirea registrului genealogic și la criteriile sau procedurile aplicate pentru înregistrarea animalelor în secțiunile respective sau pentru clasificarea lor în clasele respective;

(3) În cazul în care societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare nu dispune de capacități de a efectua anumite activități tehnice specifice legate de gestionarea programului său de ameliorare, se anexează contractul de prestări de servicii cu partea terță acceptată pentru a gestiona programul de ameliorare;

(4) În cazul în care societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare emite certificare zootehnice pentru comerț cu animale de reproducție și cu material germinativ pe teritoriul țării, informații privind centrul de colectare sau de depozitare a materialului germinativ sau echipa de colectare sau producere de embrioni care emite certificatele zootehnice și informații privind modalitățile de emitere a acestor certificate zootehnice;

(5) În cazul în care exploatarea de ameliorare decide să includă informații privind rezultatele testării performanțelor sau ale evaluării genetice și privind defectele genetice și particularitățile genetice pe certificatele zootehnice emise pentru porcii săi de reproducție hibridi și pentru materialul germinativ al acestora, informații privind această decizie.

(6) În cazul în care exploatarea de ameliorare decide să includă informații privind rezultatele bonitării în programul de ameliorare, informațiile cuprind:

a) rezultatele testării performanțelor;

b) rezultatele evaluării genetice;

c) defectele și particularitățile genetice ale animalelor de reproducție.

(7) Programul de ameliorare prevede un efectiv suficient de animale de reproducție conform scopului stabilit.

(8) În cazul animalelor de reproducție de rasă pură din specia ecvină programele de ameliorare trebuie să corespundă cerințelor prevăzute la art. 32.

(9) Societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare încheie un contract de prestări servicii a activităților legate de gestionarea programelor lor de ameliorare, inclusiv bonitarea, cu condiția ca:

a) societatea de ameliorare și exploatarea de ameliorare să rămână responsabile în fața Agenției, pentru asigurarea conformității cu cerințele stabilite în prezentul articol sau, după caz, art. 32;

b) să nu existe conflicte de interese între partea terță și activitățile economice ale deținătorilor de animale care participă la programul de ameliorare;

c) partea terță să îndeplinească toate cerințele necesare desfășurării acestor activități;

d) societățile de ameliorare și exploatarea de ameliorare specifică în contractul de prestări servicii, care sunt activitățile pe care intenționează să le încredințeze unei părți terțe

(10) Dacă timp de cel puțin 24 de luni nu există deținători de animale care participă la un program de ameliorare și care își păstrează animalele de reproducție în exploatarea amplasate într-o anumită parte a teritoriului geografic, Agenția solicită societății de ameliorare sau exploatarea de ameliorare în cauză să modifice teritoriu geografic a programului de ameliorare astfel încât să nu includă partea respectivă a teritoriului dat.

Articolul 17. Prezentarea programelor de ameliorare modificate în caz de refuz de aprobare a programului și retrage a recunoașterii unei societăți de ameliorare, ferme zootehnică de prăsilă sau exploatarea de ameliorare în absența programului de ameliorare

(1) În cazul în care Agenția refuză să aprobe programul de ameliorare a unei societăți de ameliorare, exploatarea de ameliorare sau ferme zootehnice de prăsilă, aceasta are dreptul să depună o versiune modificată a programului de ameliorare în termen de 6 luni din momentul deciziei de refuz.

(2) Agenția retrage recunoașterea societatea de ameliorare, exploatarea de ameliorare sau ferma zootehnică de prăsilă dacă:

a) societatea de ameliorare, exploatarea de ameliorare sau ferma zootehnică de prăsilă nu a depus versiunea modificată a programului de ameliorare în temeiul stabilit la alin. (1);

b) nu a fost aprobat nici un alt program de ameliorare.

Articolul 18. Operarea modificărilor în program de ameliorare aprobat

(1) Asociațiile deținătorilor de animale, exploatarea, sau întreprinderile sau asociațiile deținătorilor de animale care desfășoară activități într-un sistem de ameliorare închis depun o versiune modificată a programului de ameliorare în cazul când programul de ameliorare:

a) nu corespunde cerințelor prevăzute la art.16;

b) prevede norme care pun în pericol conservarea rasei sau compromit programul de ameliorare al altei societăți de ameliorare, ferme zootehnice de prăsilă sau exploatarea de ameliorare deja existente pentru aceeași rasă în cel puțin una din următoarele cerințe:

- caracteristicile esențiale ale rasei sau principalele obiective ale programului de ameliorare;
- conservarea rasei respective sau a diversității genetice din cadrul acelei rase.

c) prevede norme care compromit un alt program de ameliorare desfășurat de o altă societate de ameliorare, exploatație de ameliorare, fermă zootehnică de prăsilă pentru aceeași rasă și urmărește conservarea rasei pe cale de dispariție sau conservarea rasei autohtone care nu este întâlnită frecvent într-una sau mai multe regiuni ale Moldovei;

(2) Agenția monitorizează:

- a) numărul programelor de ameliorare deja existente pentru fiecare rasă;
- b) mărimea populațiilor de reproducție cuprinse de aceste programe de ameliorare;

c) aportul genetic potențial al altor programe de ameliorare desfășurate de alte societăți de ameliorare pentru aceeași rasă.

(3) Agenția refuză aprobarea programului de ameliorare sau refuză recunoașterea societății de ameliorare, fermei zootehnică de prăsilă sau a exploatației de ameliorare dacă la expirarea termenului de șase luni nu a fost depus un program de ameliorare modificat sau un alt program de ameliorare.

(4) Asociațiile deținătorilor de animale, exploatațiile, sau întreprinderile sau asociațiile deținătorilor de animale care desfășoară activități într-un sistem de ameliorare închis elaborează proiectul modificărilor operate în programul de ameliorare și îl prezintă în scris, pe hârtie sau în format electronic Agenției

(5) Agenția acceptă sau respinge cererea de modificare a programului de ameliorare în termen de 30 zile.

(6) Asociațiile deținătorilor de animale informează deținătorii de animale care participă la programul de ameliorare cu privire la modificările aduse programului ameliorare.

Articolul 19. Desfășurarea unui program de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură în cazul când nu este recunoscută nici o societate de ameliorare

(1) Dacă nu a fost recunoscută nici o societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare cu animalele de reproducție de rasă pură din speciile bovină, porcină, ovină, caprină sau ecvină, autoritatea competentă de ameliorare elaborează și implementează un program de ameliorare pentru rasa în cauză, dacă se întrunesc următoarele condiții:

- a) rasa respectivă este menținută sau stabilită pe teritoriul republicii; sau
- b) rasa respectivă este pe cale de dispariție.

(2) Autoritatea competentă de ameliorare trebuie să aplice toate măsurile necesare, pentru ca programul său de ameliorare să nu aibă efect negativ asupra posibilității ca asociațiile de deținătorilor de animale să fie recunoscute ca societăți de ameliorare;

(3) În cazul în care autoritatea competentă de ameliorare desfășoară un program de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură, trebuie:

a) să dispună de personal calificat, de spații și echipamente adecvate pentru a pune în aplicare în mod eficient programul de ameliorare;

b) să efectueze controalele necesare pentru înregistrarea pedigriurilor animalelor de reproducție de rasă pură care fac obiectul programului de ameliorare respectiv;

c) să dețină un efectiv suficient de animale de reproducție de rasă pură pe teritoriul geografic care face obiectul programului de ameliorare respectiv;

d) să genereze și să utilizeze datele culese privind animalele de reproducție de rasă pură, necesare pentru desfășurarea programului de ameliorare respectiv;

(4) Programul de ameliorare conține:

a) informații privind obiectivele, care constă în conservarea rasei, ameliorarea rasei, sau crearea unei noi rase, reconstituirea unei rase sau orice combinație a acestora; denumirea rasei care face obiectul programului de ameliorare respectiv, pentru a împiedica confuzia cu animale de reproducție de rasă pură similare de altă rasă înscrise sau înregistrate în alte registre genealogice existente;

b) caracteristicile detaliate ale rasei care face obiectul programului de ameliorare, inclusiv indicarea trăsăturilor esențiale;

c) informațiile privind teritoriul geografic unde se desfășoară programul;

d) informațiile privind sistemul de identificare animalelor de reproducție de rasă pură care garantează faptul că animalele de reproducție de rasă pură sunt înscrise în registrul genealogic numai după ce sunt identificate individual;

e) informațiile privind sistemul de înregistrare a pedigriului animalelor de reproducție de rasă pură care sunt fie înscrise, fie înregistrate și eligibile pentru înscriere în registrele genealogice;

f) obiectivele de selecție și ameliorare ale programului de ameliorare, inclusiv indicarea obiectivelor sale principale, și criteriile detaliate de evaluare a respectivelor obiective, privind selecția animalelor de reproducție de rasă pură;

(5) În cazul în care programul de ameliorare prevede testarea performanțelor sau evaluarea genetică:

a) informațiile privind sistemele utilizate pentru producerea, înregistrarea, comunicarea și utilizarea rezultatelor testelor de performanță;

b) informațiile privind sistemul de evaluare genetică și de evaluare genomică a animalelor de reproducție de rasă pură.

(6) În cazul în care se creează secțiuni suplimentare, sau în cazul în care secțiunile principale sunt împărțite în clase, programul de ameliorare va conține normele referitoare la împărțirea registrului genealogic și la procedurile aplicate pentru înregistrarea animalelor în secțiunile respective sau pentru clasificarea lor în clasele respective;

(7) În cazul animalelor de reproducție de rasă pură din specia ecvină, programul de ameliorare interzice sau limitează utilizarea uneia sau mai multor tehnici de reproducție sau utilizarea animalelor de reproducție de rasă pură pentru una sau mai multe tehnici de reproducție specificate în art.32.

(8) În cazul în care Agenția acceptă pentru activități tehnice specifice, legate de gestionarea programului de ameliorare o parte terță, autoritatea competentă de ameliorare este obligată să menționeze în programul de ameliorare informații privind activitățile respective și datele de contact a acesteia.

(9) În cazul în care autoritatea competentă de ameliorare desfășoară un program de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură din specia ecvină, pe lângă cerințele prevăzute la alin. (3), (4) și (7) se aplică și cerințele prevăzute în art.32.

(10) La desfășurarea programului de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură, pentru comerțul și introducerea în țară a animalelor de rasă pură și a materialului germinativ provenit de la acestea, autoritatea competentă de ameliorare respectă aceleași condiții ca și societățile de ameliorare.

Capitolul VI

DREPTURI ȘI OBLIGAȚIILE DEȚINĂTORILOR DE ANIMALE, SOCIETĂȚILOR DE AMELIORARE ȘI EXPLOATAȚIILOR DE AMELIORARE

Articolul 20. Drepturile deținătorilor de animale care participă la programul de ameliorare

(1) Deținătorii de animale participă la un program de ameliorare în următoarele condiții:

a) animalele lor de reproducție să se afle în exploatații amplasate pe teritoriul geografic al programului de ameliorare respectiv;

b) animalele lor de reproducție să aparțină rasei, în cazul animalelor de reproducție de rasă pură, sau, în cazul porcilor de reproducție hibrizi, rasei, liniei sau hibridului, care face obiectul programului de ameliorare respectiv.

(2) Deținătorii de animale care participă la programele de ameliorare au dreptul:

a) să înscrie animale de reproducție de rasă pură în secțiunea principală a registrului genealogic stabilit pentru rasa respectivă de societatea de ameliorare;

b) să înregistreze animale lor într-o secțiune suplimentară a registrului genealogic stabilit pentru rasa respectivă de societatea de ameliorare;

c) să înregistreze porcii lor de reproducție hibrizi în registrul zootehnic stabilit pentru rasa, linia sau hibridul respectiv de o exploatație de ameliorare;

d) să participe la bonitarea animalelor;

e) să îi se elibereze un certificat zootehnic

- f) de a furniza, la cerere, rezultatele actualizate ale bonității animalelor de reproducție, dacă aceste rezultate sunt disponibile;
- g) de acces la toate celelalte servicii legate de programul de ameliorare respectiv pe care societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare le desfășoară;
- h) să devină membrii a societății de ameliorare sau a exploatarei de ameliorare;
- i) să participe la definirea și dezvoltarea programului de ameliorare.

Articolul 21. Drepturile și obligațiile societăților de ameliorare și ale exploatareilor de ameliorare

(1) Societățile de ameliorare și exploatarea de ameliorare au dreptul:

- a) de a dispune de autonomie în definirea și desfășurarea programelor de ameliorare;
- b) de a exclude deținătorii de animale de la participarea la un program de ameliorare dacă aceștia nu respectă normele stabilite de programul de ameliorare sau condițiile stabilite prin normele de procedură la art.15 alin.(2);
- c) să retragă deținătorilor de animale calitatea de membru în cazul în care aceștia nu își îndeplinesc condițiile stabilite în normele de procedură menționate la art. 15 alin.(2).
- d) să încheie contract de prestări servicii cu o parte terță recunoscută de Agenție privind gestionarea programului de ameliorare, inclusiv testarea performanțelor sau evaluarea genetică.

(2) Societatea de ameliorare și exploatarea de ameliorare sunt responsabile pentru soluționarea pe cale amiabilă a litigiilor, care apar între deținătorii de animale, și între deținătorii de animale și societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare, în cursul desfășurării programului de ameliorare, iar în caz de imposibilitate a soluționării litigiilor pe cale amiabilă, acesta se soluționează prin intermediul instanței de judecată.

Capitolul VII

ÎNSCRIEREA ANIMALELOR DE REPRODUCȚIE ÎN REGISTRE GENEALOGICE ȘI ZOOTEHNICE ȘI ACCEPTAREA PENTRU REPRODUCȚIE

Articolul 22. Structura registrelor genealogice

- (1) Registrele genealogice trebuie să conțină o secțiune principală și, dacă este menționat în programul de ameliorare, conține una sau mai multe secțiuni suplimentare.
- (2) Modelele registrelor genealogice sunt aprobe de Agenție.

Articolul 23. Secțiunea principală a registrelor genealogice

(1) Secțiunea principală a registrelor genealogice se subdivizează în clase pe baza calităților animalelor și în funcție de vârsta sau sexul animalelor respective, cu condiția ca aceste clase să fie, de asemenea divizate în funcție de calitățile lor.

(2) Societățile de ameliorare stabilesc proceduri pentru înscrierea animalelor de reproducție de rasă pură în diferite clase.

(3) Înainte de a fi înscrise într-o anumită clasă specifică din secțiunea principală animalele de reproducție de rasă pură trebuie să fie supuse testării performanțelor sau evaluării genetice, sau oricărei alte evaluări descrise în programul de ameliorare.

(4) În cazul în care programul de ameliorare stabilește condiții suplimentare de înscriere în secțiunea principală a registrului genealogic, în afara celor stabilite în art. 16 societatea de ameliorare care desfășoară programul de ameliorare stabilește în secțiunea principală cel puțin o clasă în care se înscriu, la cererea deținătorului de animale, animalele de reproducție de rasă pură care îndeplinesc numai condițiile din art. 25 și 32.

Articolul 24. Înscrierea animalelor de reproducție de rasă pură în secțiunea principală a registrului genealogic

(1) La cererea deținătorilor de animale, societățile de ameliorare înscriu sau înregistrează pentru înscriere în secțiunea principală a registrului genealogic orice animale de reproducție de rasă pură, din rasa care face obiectul programului de ameliorare cu condiția ca aceste animale să îndeplinească cerințele stabilite la art. 30 și ca aceste animale să fie descendenți ai unor animale de reproducție sau să provină din materialul germinativ al acestora.

(2) Societățile de ameliorare nu refuză înscrierea în secțiunea principală a registrelor genealogice a unui animal de reproducție de rasă pură pe motiv că acesta este deja înscris în secțiunea principală a unui alt registru genealogic pentru aceeași rasă sau, în cazul unui program de încrucișare desfășurat pe animale de reproducție de rasă pură din specia ecvină, pentru o rasă diferită, stabilit de o altă societate de ameliorare recunoscută.

(3) Dacă secțiunea principală a registrului genealogic este împărțită în clase, societatea de ameliorare înscrie animalele de reproducție de rasă pură care îndeplinesc criteriile de înscriere în secțiunea principală în clasa, care corespunde calităților animalelor de reproducție de rasă pură în cauză.

Articolul 25. Cerințele privind înscrierea animalelor

(1) Pentru a fi înscris în registru genealogic animalul trebuie să îndeplinească următoarele criterii de filiație:

a) în cazul speciilor bovină, porcină, ovină și caprină, animalul este descendent din părinți și bunici înscrși în secțiunea principală a unui registru genealogic al aceleiași rase;

b) în cazul speciei ecvină, animalul este descendent din părinți înscrși în secțiunea principală a unui registru genealogic al aceleiași rase;

c) pedigreeul animalului se stabilește în conformitate cu normele prevăzute în programul de ameliorare;

d) animalul este identificat în conformitate cu normele stabilite în programul de ameliorare;

d) în cazul comercializării sau al introducerii în țară a unui animal și în cazul în care se intenționează ca acest animal să fie înscris sau înregistrat în registrul genealogic, animalul respectiv este însoțit de un certificat zootehnic;

e) în cazul în care un animal este obținut din material germinativ comercializat sau introdus în țară și în cazul în care se intenționează ca acest animal să fie înscris sau înregistrat într-un registru genealogic, materialul germinativ respectiv este însoțit de un certificat zootehnic.

(2) O societate de ameliorare care efectuează un program de ameliorare asupra unor animale de reproducție de rasă pură din specia ecvină înscrie în secțiunea principală a registrului genealogic un animal de reproducție de rasă pură din specia ecvină:

a) care, în cazul încrucișării, este înscris în secțiunea principală a unui registru genealogic al unei alte rase, cu condiția ca cealaltă rasă și criteriile de înscriere a acestui animal să fie stabilite în programul de ameliorare;

b) care, în cazul filiației, aparține unei linii specifice de armăsari sau unei familii specifice de iepe dintr-o rasă diferită, cu condiția ca aceste linii și familii și criteriile de înscriere a acestui animal să fie stabilite în programul de ameliorare.

(3) O societate de ameliorare care înscrie în registrul genealogic un animal de reproducție de rasă pură din specia ecvină care a fost deja înscris într-un registru genealogic înființat de o altă societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare, înscrie acest animal folosind numărul său de identificare, care asigură caracterul unic și continuu al identificării animalului în cauză, precum și aceeași denumire, menționând codul țării de origine a animalului.

Articolul 26. Secțiunile suplimentare ale registrelor genealogice

Societățile de ameliorare stabilesc una sau mai multe secțiuni suplimentare ale registrului genealogic pentru animale din aceeași specie care nu sunt eligibile pentru a fi înscrise în secțiunea principală, cu condiția ca cerințele stabilite în programul de ameliorare să permită înscrierea descendenților acestor animale în secțiunea principală în conformitate cu normele stabilite în:

a) art. 29 alin.(3) și (4) lit. a) în cazul femelelor din speciile bovină, porcină, ovină și caprină;

b) art.29 alin. (5) în cazul animalelor care aparțin raselor pe cale de dispariție din speciile bovină, porcină, ovină și caprină sau din rasele ovine rustice; sau

c) art.29 alin.(4) lit. b) în cazul masculilor și femelelor din specia ecvină.

Articolul 27. Înregistrarea animalelor în secțiuni suplimentare

(1) Condițiile de înregistrarea a animalelor în secțiunea suplimentară sunt următoarele:

- a) animalul este identificat în conformitate cu normele stabilite în programul de ameliorare;
- b) animalul îndeplinește caracteristicile rasei prevăzute în programul de ameliorare;
- c) animalul îndeplinește cel puțin cerințele minime de performanță, stabilite în programul de ameliorare, în ceea ce privește acele caracteristici pentru care sunt testate animalele de reproducție de rasă pură înscrise în secțiunea principală.

(2) Societatea de ameliorare aplică cerințe diferite în ceea ce privește conformitatea cu caracteristicile rasei menționate la alin. (1) lit. b) sau cerințele de performanță menționate la alin. (1) lit. c) în funcție de următoarele aspecte:

- a) animalul aparține rasei, deși originile sale nu sunt cunoscute; sau
- b) animalul a fost obținut printr-un program de încrucișare menționat în programul de ameliorare.

Articolul 28. Înscrierea animalelor în secțiunea principală a registrelor genealogice în cazul creării unei rase noi sau a reconstituirii unei rase

(1) În cazul când o societate de ameliorare desfășoară un program de ameliorare pentru o rasă, pentru care nu există un registru genealogic, ea înscrie în secțiunea principală a registru genealogic nou-înființat animalele de reproducție de rasă pură sau descendenții din animale de reproducție de rasă pură din rase diferite sau orice animal care, potrivit societății de ameliorare, respectă caracteristicile noii rase și îndeplinește cerințele minime de performanță prevăzute în programul de ameliorare.

(2) Societățile de ameliorare prevăd în programul de ameliorare:

- a) o perioadă adecvată de înființare a noului registru genealogic care să țină cont de intervalul dintre generații pentru specia în cauză;
- b) orice registru genealogic existent în care au fost înscrise pentru prima oară după naștere animalele de reproducție de rasă pură sau părinții lor, precum și numărul de înregistrare inițial din registrul genealogic respectiv.

(3) Societățile de ameliorare identifică în sistemul lor de înregistrare a pedigreeului animalele pe care le consideră sursa pentru asigurarea materialelor de reproducere a rasei.

(4) Noua rasă primește un nume care să nu poată fi confundat cu numele unei rase deja existente.

(5) Pentru reconstituirea unei rase dispărute sau care prezintă un risc mare de dispariție, Agenția stabilește condiții privind înscrierea în secțiunea principală a registrului genealogic, descendenții din animalele de reproducție de rasă pură, din rasa care urmează a fi reconstituită sau animalele de reproducție de rasă pură

sau descendenții din animale de reproducție de rasă pură din alte rase care intervin în reconstituirea rasei respective sau orice animal care respectă caracteristicile rasei, care urmează a fi reconstituită și îndeplinește cerințele minime de performanță prevăzute în programul de ameliorare.

(6) Societățile de ameliorare prevăd în programul de ameliorare:

a) o perioadă adecvată de înființare sau reînființare a registrului genealogic respectiv care să țină cont de rasa în cauză;

b) orice registru genealogic existent în care au fost înscrise animalele de reproducție de rasă pură sau părinții lor, precum și numărul de înregistrare inițial din registrul genealogic respectiv;

(7) Societate de ameliorare identifică în sistemul de înregistrare al pedigriurilor animalele considerate sursă pentru asigurarea materialelor de reproducere a rasei.

(8) Societate de ameliorare elaborează un plan detaliat pentru crearea sau reconstituirea rasei în programul său de ameliorare.

(9) În cazul creării sau al reconstituirii unei rase în conformitate cu prezentul articol, Agenția publică această informație și include societatea de ameliorare în lista prevăzută la art. 13 alin. (11).

Articolul 29. Înregistrarea animalelor în secțiunile suplimentare și înregistrarea descendenților în secțiunea principală

(1) La cererea deținătorilor de animale în secțiunea suplimentară a registrului genealogic se înregistrează animalele din specia care face obiectul programului de ameliorare care nu sunt eligibile pentru a fi înscrise în secțiunea principală, cu condiția ca animalele respective să îndeplinească condițiile stabilite la alin. (3), (4) și (5).

(2) La cererea deținătorilor de animale în secțiunea principală se înregistrează descendenții animalelor menționate la alin.(1) dacă ei îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (3), (4) și (5).

(3) Descendenții din prima generație proveniți din femela bovină, porcină, ovină și caprină și dintr-un mascul de reproducție de rasă pură, înscris în secțiunea principală a registrului genealogic al aceleiași rase sunt animale de rasă pură, eligibili pentru a fi înscrisi în secțiunea principală a registrului genealogic se înscriu în secțiunea principală a registrului genealogic respectiv.

(4) La cererea deținătorilor de animale, societățile de ameliorare înregistrează în secțiunea principală, descendenții animalelor de rasă pură înregistrați în secțiunile suplimentare cu respectarea următoarelor condiții:

a) pentru speciile bovină, porcină, ovină și caprină, femela trebuie să fie descendentă din mamă și bunică maternă care este înregistrată într-o secțiune suplimentară a unui registru genealogic pentru aceeași rasă sau din tată și doi bunici care sunt înscrisi în secțiunea principală a unui registru genealogic pentru aceeași rasă.

b) pentru specia ecvină, animalul îndeplinește condițiile de înscriere în secțiunea principală pentru masculi și femele descendenți din animale înregistrate în secțiunea principală, conform programului de ameliorare.

(5) Agenția este notificată de către o societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare a animalelor de rasă pură dintr-o rasă pe cale de dispariție din speciile bovină, porcină, ovină sau caprină sau dintr-o rasă rustică de ovine privind înscrierea în secțiunea principală a registrului său genealogic a unui animal descendent din părinți și bunici înscriși în secțiunile principale sau suplimentare ale unui registru genealogic al rasei respective.

(6) În urma notificării Agenția verifică:

a) motivul desfășurării unui program de ameliorare menționat în alin. (5), în special dovada faptului că nu sunt disponibili pentru reproducere masculi de reproducție de rasă pură din rasa respectivă;

b) dacă a fost creată una sau mai multe secțiuni suplimentare în registrul genealogic;

c) informații în temeiul cărora societatea de ameliorare înscrie sau înregistrează animalele în secțiunile principale sau suplimentare ale registrului genealogic și dacă sunt stabilite aceste informații în programul de ameliorare.

(7) Agenția publică rasele de animale în lista prevăzută la art. 13 alin. (11).

Articolul 30. Acceptarea animalelor de reproducție de rasă pură și a materialului germinativ provenit de la acestea pentru reproducție

(1) Societatea de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare pentru o rasă acceptă următoarele:

a) pentru montă naturală, orice animale de reproducție de rasă pură din rasa respectivă;

b) pentru însămânțare artificială, materialul seminal colectat de la animalele de reproducție de rasă pură din specia bovină, porcină, ecvină, ovină sau caprină care au fost supuse evaluării genetice;

c) pentru transferul de embrioni, ovulele colectate și utilizate pentru producerea in vitro de embrioni și de embrioni obținuți in vivo concepuți cu ajutorul unui material seminal menționat la lit. b), cu condiția ca aceste ovule și acești embrioni să fie colectați de la animalele de reproducție de rasă pură din speciile bovină, porcină, ecvină, ovină sau caprină care au fost supuse unor teste de performanță sau unei evaluări genetice;

d) pentru testarea masculilor de reproducție de rasă pură din specia bovină, porcină, ovină și caprină, materialul seminal colectat de la animale de reproducție de rasă pură care nu au fost supuse unor teste de performanță sau unei evaluări genetice cu condiția ca materialul seminal respectiv să fie folosit exclusiv în scopul testării respectivilor masculi de reproducție de rasă pură în limitele cantitative necesare pentru a permite societății de ameliorare respective să desfășoare astfel de teste.

(2) În cazul animalelor de reproducție de rasă pură din specia ecvină, o societate de ameliorare poate interzice sau limita utilizarea uneia sau mai multor tehnici de reproducție menționate la alin. (1) sau utilizarea de animale de reproducție de rasă pură pentru una sau mai multe dintre aceste tehnici de reproducție, inclusiv utilizarea materialului lor germinativ, cu condiția ca această interdicție sau limitare să fie specificată în programul de ameliorare.

(3) În cazul unei rase pe cale de dispariție, Agenția interzice sau restricționează utilizarea unui animal de reproducție de rasă pură din rasa respectivă, inclusiv a materialului germinativ provenit de la acesta, dacă această utilizare ar compromite conservarea sau diversitatea genetică a rasei respective.

(4) Materialul seminal menționat la alin. (1) lit. d) colectat de la masculii de reproducție de rasă pură înscrși în secțiunea principală a unui registru genealogic ținut de o societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare, este acceptat și de către o altă societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare privind aceeași rasă pentru bonitarea în aceleași condiții și limite cantitative ca cele aplicate propriilor masculi de reproducție de rasă pură.

(5) Materialul germinativ provenit de la animalele de reproducție de rasă pură se colectează, se produce, se prelucrează și se depozitează în centru de colectare sau de depozitare a materialului germinativ.

(6) Prin derogare de la alin. (1) lit. b) și c) atunci când programul de ameliorare urmărește conservarea rasei sau conservarea diversității genetice existente în cadrul rasei, testarea performanțelor sau evaluarea genetică se efectuează numai dacă programul de ameliorare impune obligația de a efectua o astfel de testare a performanțelor sau de evaluare genetică.

Articolul 31. Metode de verificare a identității

(1) Societățile de ameliorare prevăd în programul sau de ameliorare cerința ca animalele de reproducție de rasă pură din specia bovină, ovină, caprină și ecvină se identifică prin analiza grupei sanguine sau prin orice altă metodă adecvată care oferă cel puțin același grad de certitudine ca analiza ADN-ului, atunci când animalele de reproducție de rasă pură sunt utilizate pentru colectarea de material seminal, pentru însămânțare artificială.

(2) Când animalele de reproducție din specia bovină, porcină, ovină, caprină sau ecvină sunt utilizate pentru colectarea de ovule și embrioni și când animalele de reproducție din specia porcină sunt utilizate pentru colectarea de material seminal pentru însămânțare artificială, acestea se identifică prin una din metodele menționate la alin. (1).

Articolul 32. Cerințe suplimentare pentru societățile de ameliorare care înființează registre genealogice pentru animale de reproducție de rasă pură din specia ecvină

(1) Animalele de reproducție de rasă pură din specia ecvină sunt identificate prin sistemul de identificare a animalelor de reproducție și înscrise într-un registru genealogic numai atunci când acestea sunt identificate într-o adeverință de montă și atunci când programul de ameliorare impune aceasta, ca mânz sub iapa – mama.

(2) În cazul în care animale de reproducție de rasă pură din specia ecvină sunt identificate prin orice altă metodă adecvată, care oferă cel puțin același grad de certitudine ca o adeverință de montă, cum ar fi controlul filiației pe baza analizei ADN-ului sau a analizei grupelor sanguine, societate de ameliorare înscrie animale respective în registrul genealogic.

(3) Programele de ameliorare desfășurate pe animale de reproducție de rasă pură aparținând unei rase din specia ecvină pe lângă cerințele prevăzute la art.17 mai conțin următoarele cerințe:

a) condiții pentru înscrierea în secțiunea principală a registrului genealogic a animalelor de reproducție de rasă pură dintr-o altă rasă sau dintr-o linie specifică de armăsari sau familie de iepe aparținând acestei rase;

b) în cazul în care programul de ameliorare interzice sau limitează utilizarea uneia sau mai multor tehnici de reproducție sau utilizarea animalelor de reproducție de rasă pură pentru una sau mai multe tehnici de reproducție, informații privind această interdicție sau limitare;

c) norme referitoare la emiterea de adeverințe de montă sau la utilizarea altor metode adecvate, dacă programul de ameliorare impune acest lucru, identificarea ca mânz sub iapa-mamă.

(4) În cazul în care o societate de ameliorare declară Agenției că registrul genealogic pe care l-a înființat este registrul genealogic de origine al rasei vizate de programul său de ameliorare, societatea de ameliorare îndeplinește următoarele condiții:

a) la momentul depunerii cererii de recunoaștere nu există o altă societate de ameliorare recunoscută, care a înființat un registru genealogic pentru aceeași rasă și desfășoară un program de ameliorare pentru rasa respectivă;

b) cooperează cu societățile de ameliorare care dețin registru genealogic filial pentru rasa vizată de programul său de ameliorare și informează societățile de ameliorare respective cu privire la orice modificări aduse principiilor programului său de ameliorare;

c) pune la dispoziția publicului informațiile privind utilizarea principiilor programului său de ameliorare.

(5) În cazul în care o societate de ameliorare declară Agenției că registrul genealogic pe care l-a creat este un registru genealogic filial pentru rasa vizată de programul său de ameliorare, societatea de ameliorare îndeplinește următoarele condiții:

a) include în programul său propriu de ameliorare principiile stabilite de societatea de ameliorare de bază, care conduce registrul genealogic de origine pentru aceeași rasă;

b) pune la dispoziția publicului informațiile privind utilizarea principiilor programului său de ameliorare;

c) instituie mecanisme pentru a asigura adaptările necesare ale normelor stabilite în programul său de ameliorare la modificările aduse în programul de ameliorare al societății de ameliorare de bază, care conduce registrul genealogic de origine al rasei.

Articolul 33. Înregistrarea porcilor de reproducție hibrizi în registrele zootehnice

(1) Exploatațiile de ameliorare înregistrează în registrul zootehnic, la cererea deținătorilor de animale, porci de reproducție hibrizi din aceeași rasă, linie sau hibrid care îndeplinesc cerințele stabilite în alin. (3).

(2) Exploatațiile de ameliorare nu refuză înregistrarea în registrele zootehnice a porcilor de reproducție hibrizi înscrși în conformitate cu alin. (3) într-un registru zootehnic înființat pentru aceeași rasă, linie sau hibrid de o altă exploatație de ameliorare.

(3) Pentru a fi înregistrați în registrele zootehnice animale de reproducție trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

a) porcul de reproducție hibrid este descendent din părinți și bunici înscrși în registre genealogice sau înregistrați în registre zootehnice;

b) porcul de reproducție hibrid este identificat după naștere în conformitate cu prevederile stabilite în programul de ameliorare;

c) genealogia porcului de reproducție hibrid este stabilită în conformitate cu normele prevăzute în programul de ameliorare;

d) porcul de reproducție hibrid este însoțit de un certificat zootehnic.

Articolul 34. Acceptarea porcilor de reproducție hibrizi și a materialului germinativ provenit de la aceștia pentru reproducție

(1) Acceptarea porcilor de reproducție hibrizi și a materialului germinativ provenit de la aceștia pentru reproducție se efectuează în următoarele condiții:

a) pentru montă naturală, orice porc de reproducție hibrid de aceeași rasă, linie sau hibrid;

b) pentru însămânțare artificială, materialul seminal provenit de la porci de reproducție hibrizi care au fost supuși testării performanțelor și evaluării genetice;

c) pentru transferul de embrioni, ovulele colectate și utilizate pentru producerea in vitro de embrioni și de embrioni obținuți in vivo concepuți cu ajutorul materialului seminal menționat la litera b), cu condiția ca ovulele și embrionii în cauză să fie colectați de la porci de reproducție hibrizi care au fost supuși testării performanțelor sau evaluării genetice,

d) pentru testarea unor porci masculi de reproducție hibrizi, materialul seminal colectat de la acești porci de reproducție hibrizi care nu au fost supuși unor teste de performanță sau unei evaluări genetice, cu condiția ca materialul seminal respectiv să fie folosit exclusiv în scopul testării respectivilor porci de

reproducție hibrizi în limitele cantităților necesare pentru exploatarea de ameliorare care desfășoară astfel de teste.

(2) Porcii masculi de reproducție hibrizi, înregistrați într-un registru zootehnic și materialul seminal provenit de la aceștia, sunt acceptați de o altă exploatare de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare privind aceeași rasă, linie sau același hibrid pentru bonitarea în aceleași condiții și restricții cantitative ca cele aplicate propriilor porci de reproducție hibrizi.

(3) Materialul germinativ provenit de la porcii de reproducție hibrizi se colectează, se produce, se prelucrează și se depozitează la un centru de colectare sau de depozitare a materialului germinativ, sau de echipe de colectare sau producție a embrionilor.

Articolul 35. Înscrierea în registre genealogice sau în registre zootehnice a animalelor de reproducție și a descendenților obținuți din material germinativ destinați pentru import în Republica Moldova

La cererea unui deținător de animale, unei societăți de ameliorare sau o exploatarea de ameliorare înscrie în secțiunea principală a registrului său genealogic sau în registrul zootehnic orice animale de reproducție introduse în Republica Moldova și descendenții obținuți din material germinativ care au fost introduși în Republica Moldova, în cazul în care:

a) animalul de reproducție sau animalele donatoare de material germinativ sunt înscrise într-un registru genealogic sau într-un registru zootehnic al unui organism de ameliorare din țara origine;

b) materialul germinativ îndeplinește condițiile prevăzute la art. 32 alin. (1) sau (2), în cazul în care programul de ameliorare desfășurat de societate de ameliorare sau exploatarea de ameliorare impune acest lucru;

c) animalul de reproducție îndeplinește caracteristicile rasei sau, în cazul unui porc de reproducție hibrid, caracteristicile rasei, liniei sau hibridului stabilite în programul de ameliorare desfășurat de societatea de ameliorare sau de exploatarea de ameliorare;

d) organismul de ameliorare din țara de origine este inclus în lista organismelor de ameliorare prevăzute la art. 55.

Capitolul VIII

BONITAREA ANIMALELOR

Articolul 36. Cerințe privind efectuarea bonității animalelor

(1) Testări ale performanțelor, evaluări genetice se efectuează în conformitate cu cerințele prevăzute în:

a) metodele acceptate din punct de vedere științific înscrise în instrucțiunile de bonitare și art. 37 și 39 în cazul animalelor de reproducție de rasă pură din speciile bovină, porcină, ovină și caprină și în cazul porcilor de reproducție hibrizi;

b) programul de ameliorare desfășurat de societatea de ameliorare respectivă și art. 32 în cazul animalelor de reproducție de rasă pură din specia ecvină.

(2) Bonitarea animalelor de reproducție de rasă pură din speciile bovină, ovină și caprină se desfășoară luând în considerație metodele prevăzute de:

a) progresele științifice înscrise în instrucțiunile de bonitare aprobate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;

b) progresele tehnice; sau

c) necesitatea de a conserva resurse genetice prețioase.

(3) În caz de necesitate societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare încheie contract de prestări servicii cu o parte terță.

(4) Părțile terțe trebuie să fie acceptate pentru a efectua testarea performanțelor sau evaluarea genetică a animalelor de reproducție de către Agenție prin intermediul Comisiei de ameliorare

5) Societățile de ameliorare, exploatațiile de ameliorare și părțile terțe desemnate, care efectuează testări ale performanțelor și evaluarea genetică trebuie să dețină:

a) echipamentele necesare pentru efectuarea testării performanțelor sau a evaluării genetice respective;

b) personal calificat corespunzător pentru efectuarea testării performanțelor sau a evaluării genetice respective;

(6) Agenția publică informația referitoare la societatea de ameliorare, exploatația de ameliorare, sau partea terță, responsabilă de efectuarea testării performanțelor sau evaluării genetice.

(7) Societatea de ameliorare sau exploatația de ameliorare, partea terță care efectuează testarea performanțelor sau evaluarea genetică a animalelor de reproducție, furnizează, la cererea Agenției, următoarele informații:

a) evidențe ale tuturor datelor rezultate din testările performanțelor și evaluările genetice referitoare la animalele de reproducție din exploatații în care se cresc animalele de reproducție;

b) detalii privind metodele de înregistrare a caracterelor;

c) detalii privind modelul de descriere a performanțelor utilizat pentru analiza rezultatelor testării performanțelor;

d) detalii privind metoda statistică utilizată pentru analiza rezultatelor testării performanțelor pentru fiecare caracter evaluat;

e) detalii privind parametrii genetici utilizați pentru fiecare caracter evaluat, inclusiv, dacă este cazul, detalii privind evaluarea genomică.

(8) Societatea de ameliorare sau exploatația de ameliorare sau, partea terță pune la dispoziția publicului și actualizează rezultatele evaluării genetice a animalelor de reproducție al căror material seminal este utilizat pentru însămânțare artificială.

Articolul 37. Cerințe față de testarea performanțelor

(1) Testarea performanțelor se realizează pe baza unuia sau mai multora dintre următoarele sisteme de testare a performanței stabilite în conformitate cu metodele acceptabile din punct de vedere științific în conformitate cu principiile zootehnice:

a) testarea performanțelor individuale proprii ale animalelor de reproducție sau testarea performanțelor animalelor de reproducție pe baza descendenților, fraților/surorilor sau colateralilor acestora în stațiuni de testare;

b) testarea performanțelor individuale proprii ale animalelor de reproducție sau testarea performanțelor animalelor de reproducție pe baza descendenților, fraților/surorilor sau colateralilor acestora sau a altor animale înrudite, la ferme;

c) testarea performanțelor prin intermediul datelor culese de către exploatație sau alți operatori;

d) testarea performanțelor grupurilor contemporane de animale de reproducție.

(2) Testarea a performanței se efectuează într-un sistem care permite realizarea unei comparații valabile între animalele de reproducție, descendenții, frații/surorile sau colateralii care urmează să fie testați în stațiunile de testare sau la ferme.

(3) Animalele de reproducție sunt selectate în mod imparțial și nu sunt tratate în mod selectiv.

(4) În cazul testării la ferme, aceștia sunt repartizați între ferme astfel încât să se permită realizarea unei comparații valabile între animalele de reproducție testate.

(5) Societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare care aplică sisteme de testare a performanțelor în stațiunile de testare prevăd în protocolul de testare condițiile de admitere a animalelor de reproducție, informații privind identitatea și rezultatele anterioare relevante ale testărilor în cazul animalelor participante, caracteristicile care trebuie înregistrate, metodele de testare folosite.

(6) Societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare prevăd în cadrul unui protocol de testare, condiții de admitere a animalelor de reproducție, informații privind identitatea și rezultatele anterioare relevante ale testărilor în cazul animalelor participante, caracteristicile care trebuie înregistrate, metodele de testare folosite și orice alte informații relevante.

(7) Datele culese menționate la alin. (1), lit. c) se înregistrează și se aplică în evaluarea genetică numai atunci când aceste date sunt validate în conformitate cu cerințele menționate în art. 36 alin. (1) lit. a).

Articolul 38. Caracteristicile care se înscriu în programul de ameliorare

(1) Societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare definesc în cadrul programelor de ameliorare, caracteristicile care trebuie înregistrate în legătură cu obiectivele de selecție a animalelor.

(2) Pentru înregistrarea caracteristicilor legate de producția de lapte, se înregistrează date referitoare la producția de lapte, caracteristicile compoziției laptelui și alte caracteristici relevante stabilite de metodele menționate la art. 36 alin. (1) lit. a).

(3) Pentru înregistrarea caracteristicilor legate de producția de carne, se înregistrează date referitoare la caracteristicile legate de producția de carne și alte caracteristici relevante stabilite de cerințele menționate la art. 36 alin. (1) lit a).

(4) Se înregistrează caracteristici specifice rasei și speciei, precum conformația corpului, fertilitatea, ușurința la parturiție, caracteristici legate de sănătate, viabilitatea descendenților, longevitatea, calitatea fibrei, eficiența la hrănire, docilitatea, sustenabilitatea stabilite de cerințele la art. 36 alin. (1) lit. a) și orice alte caracteristici relevante legate de obiectivele de selecție ale programului de ameliorare.

(5) Datele culese referitoare la caracteristicile menționate la alin. (2), (3) și (4) sunt incluse în evaluarea genetică numai atunci când sunt produse pe baza unui sistem de înregistrare specificat în programul de ameliorare.

(6) În programul de ameliorare se înscriu informații privind sistemele de testare a performanței aplicate, protocolul de testare aplicat și, dacă este relevant, metoda aplicată pentru validarea rezultatelor testării.

(7) Realizarea evaluării genetice privind caracteristicile menționate la alin. (2), (3) și (4), se face cu asigurarea faptului că, la sfârșitul evaluării, pot fi estimate valori de ameliorare fiabile pentru aceste caracteristici.

Articolul 39. Cerințe față de evaluarea genetică

(1) Evaluarea genetică a animalelor de reproducție include condițiile legate de producție, care au legătură cu obiectivele de selecție stabilite de programele de ameliorare.

(2) Evaluarea genetică include numai caracteristicile menționate la art. 38.

(3) Valorile de ameliorare ale animalelor de reproducție se estimează în conformitate cu cerințele menționate la art. 36 alin. (2) și acestea includ:

a) datele referitoare la animalele de reproducție culese prin intermediul testării performanțelor;

b) informații genomice culese privind animalele de reproducție;

c) datele dobândite prin orice altă metodă în conformitate cu cerințele menționate la art. 36 alin. (2); sau

d) a unei combinații de informații și date menționate la lit. a), b) și c).

(4) Metodele statistice utilizate pentru evaluarea genetică sunt în conformitate cu cerințele menționate la art. 36 alin. (1). Metode statistice garantează faptul că evaluarea genetică nu este influențată de principalele efecte de mediu sau de structura datelor și iau în calcul toate informațiile disponibile cu privire la animalul de reproducție, descendenții, frații/surorile și colaterali acestuia, precum și alte animale înrudite cu acesta, în funcție de sistemul de testare a performanței.

(5) Fiabilitatea tuturor valorilor de ameliorare estimate se calculează în conformitate cu cerințele menționate la art. 36 alin. 2).

(6) La publicarea valorilor de ameliorare estimate pentru animalele de reproducție, se indică fiabilitatea acestor și data evaluării.

(7) Masculii de reproducție de rasă pură din specia bovină destinați pentru utilizarea la înșămânțare artificială sunt supuși evaluării genetice.

(8) Evaluarea genetică se realizează pentru principalele caracteristici de producție legate de programul de ameliorare.

(9) Valorile de ameliorare legate de caracteristicile masculilor de reproducție de rasă pură din specia bovină destinați să fie utilizați pentru înșămânțare artificială se publică, cu excepția celor referitoare la animalele menționate la art. 31 alin. (1) lit. d).

(10) În cazul masculilor de reproducție de rasă pură din specia bovină destinați utilizării pentru înșămânțare artificială, fiabilitatea minimă a valorilor de ameliorare este de cel puțin:

a) în cazul taurilor care aparțin raselor de lapte (inclusiv raselor mixte), 0,5 pentru principalele caracteristici legate de producția de lapte sau pentru principalii indici compuși care combină valorile de ameliorare estimate pentru mai multe caracteristici individuale;

b) în cazul taurilor care aparțin raselor de carne (inclusiv raselor mixte), 0,3 pentru principalele caracteristici legate de producția de carne sau pentru principalii indici compuși care combină valorile de ameliorare estimate pentru mai multe caracteristici individuale.

(11) Cerințele privind valorile minime de fiabilitate menționate la alin. (10) nu se aplică masculilor de reproducție de rasă pură din specia bovină care:

a) sunt folosiți în scopul testării în limitele cantităților necesare pentru ca o societate de ameliorare să desfășoare astfel de teste după cum se menționează la art. 30 alin. (1) lit. d).

b) participă la un program de ameliorare care prevede testarea performanțelor sau evaluarea genetică și care urmărește conservarea rasei sau conservarea diversității genetice în cadrul rasei.

(12) Masculii de reproducție de rasă pură din specia bovină, evaluați genomic sunt corespunzători pentru înșămânțare artificială dacă evaluarea lor genomică este:

a) validată în conformitate cu metodele menționate în art. 36 alin. (1) lit. a) pentru fiecare caracteristică evaluată genomic;

b) revalidată pentru fiecare dintre aceste caracteristici, la intervale regulate sau în cazul în care intervin modificări majore ale evaluării genomice sau genetice în populația de referință.

(13) Societatea de ameliorare, exploatarea de ameliorare sau, la cererea respectivei societăți de ameliorare sau exploatarea de ameliorare, partea terță, face

publice informațiile privind defectele genetice și particularitățile animalelor de reproducție, care au legătură cu programul de ameliorare.

Capitolul IX

CERTIFICATUL ZOOTEHNIC

Articolul 40. Eliberarea, conținutul și formatul certificatului zootehnic care însoțește animalele de reproducție și materialul germinativ provenit de la acestea

(1) Deținătorii de animale care participă la un program de ameliorare, solicită eliberarea certificatului zootehnic pentru animalele lor de reproducție sau materialul germinativ provenit de la acestea.

(2) Certificatul zootehnic care însoțește animalele de reproducție sau materialul germinativ provenit de la acestea se eliberează de:

a) societățile de ameliorare sau exploatațiile de ameliorare care desfășoară programe de ameliorare pe animalele de reproducție pentru animalele în cauză;

b) autoritatea competentă de ameliorare, în cazul când nu există nici o societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare cu animalele de reproducție de rasă pură din rasa respectivă;

c) centru de colectare sau depozitare a materialului germinativ.

(3) Societățile de ameliorare sau exploatațiile de ameliorare asigură transmiterea în termen de 30 de zile lucrătoare a certificatului zootehnic, în caz de necesitate și de complexitatea serviciilor prestate de societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare acest termen poate fi prelungit.

(4) Când animalele de reproducție înscrise într-un registru genealogic al unei societăți de ameliorare sau într-un registru zootehnic al unei exploatații de ameliorare sau materialul germinativ provenind de la acestea sunt comercializate și când se intenționează înscrierea animalelor de reproducție respective sau a descendenților produși din materialul germinativ respectiv într-un alt registru genealogic sau zootehnic, animalele de reproducție sau materialul germinativ în cauză sunt însoțite de un certificat zootehnic.

(5) Certificatul zootehnic trebuie să corespundă cerințelor stabilite în prezenta lege.

(6) În certificatul zootehnic eliberat pentru animalul de reproducție de rasă pură, pentru un porc hibrid de reproducție, sau materialul germinativ provenit de la acestea se include următoarea informație dacă este disponibilă:

a) rezultatele testării a performanțelor;

b) rezultatele actualizate ale evaluării genetice;

c) particularități și defecte genetice în legătură cu programul de ameliorare ale animalului de reproducție sau ale donatorilor de material germinativ.

(7) Modelele certificatelor se aprobă prin hotărâre de Guvern.

Articolul 41. Cerințe pentru comerțul cu animale de reproducție și cu material germinativ provenit de la acestea

(1) Pentru comerț cu material germinativ, acesta trebuie să fie însoțit de un certificat zootehnic emis pe baza informațiilor primite de la societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare, de către un centru de colectare sau un centru de depozitare a materialului seminal, sau de o echipă de colectare sau de producere de embrioni.

(2) La comercializarea animalelor de reproducție înscrise într-un registru genealogic al unei societăți de ameliorare sau înregistrate într-un registru zootehnic al unei societăți de ameliorare a animalelor de reproducție de rasă pură din speciile bovină, porcină, ovină sau caprină nu este obligatorie însoțirea acestora de un certificat zootehnic dacă sunt însoțite de documente emise de societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare în care sunt incluse informația prevăzută la art. 44.

(3) În cazul materialului germinativ provenit de la speciile bovină, porcină, ovină, caprină și ecvină nu este obligatorie însoțirea acestora de un certificat zootehnic dacă:

a) informațiile legate de donatorii materialului germinativ respectiv sunt cuprinse în alte documente sau în copiile certificatului zootehnic original care însoțește materialul germinativ respectiv sau, înaintea sau după trimiterea materialului germinativ respectiv, sunt puse la dispoziție la cerere de către societatea de ameliorare sau de exploatarea de ameliorare sau de centrele de colectare sau de depozitare a materialului germinativ;

b) informațiile legate de materialul seminal, ovule sau embrioni sunt cuprinse în alte documente care însoțesc materialul seminal, ovulele sau embrionii în cauză emise de societatea de ameliorare sau de exploatarea de ameliorare sau de centrele de colectare sau de depozitare a materialului germinativ.

(4) În cazul în care rezultatele testării performanțelor sau ale evaluării genetice sunt puse la dispoziția publicului pe pagina oficială a societăților de ameliorare, exploatarea de ameliorare sau a centrelor de colectare sau de depozitare a materialului germinativ, se face trimiterea în certificatul zootehnic sau în documentele menționate la alin. (2) se face trimiterea unde pot fi accesate aceste rezultate.

(5) În cazul animalelor de reproducție de rasă pură din specia ecvideelor, nu este obligatorie însoțirea acestora de un certificat zootehnic dacă informațiile prevăzute la art. 43 alin. (1), lit. m) și n) sunt incluse în pașaportul pentru ecvidee

Articolul 42. Titlul certificatului zootehnic

În titlul certificatului zootehnic se:

- a) menționează dacă animalul este un animal de reproducție de rasă pură sau un porc de reproducție hibrid sau dacă materialul germinativ provine de la animale de reproducție de rasă pură sau de la porci de reproducție hibrizi;
- b) include o referire la specia taxonomică;
- c) indică dacă transportul este destinat comerțului sau introducerii în Republica Moldova;
- d) include mențiune de trimitere la denumirea prezentei lege.

Articolul 43. Certificatul zootehnic pentru animalele de reproducție de rasă pură

(1) Certificatul zootehnic pentru animalele de reproducție de rasă pură, conține următoarele informații:

- a) denumirea societății de ameliorare emitente sau, în cazul introducerii în țară a animalului de reproducție de rasă pură, numele organismului de ameliorare emitent din țara de origine și, dacă este cazul, o trimitere la pagina oficială a societății de ameliorare sau al organismului de ameliorare în cauză;
- b) denumirea registrului genealogic;
- c) clasa din secțiunea principală în care este înscris animalul de reproducției de rasă pură;
- d) numele rasei animalului de reproducție de rasă pură;
- e) sexul animalului de reproducție de rasă pură;
- f) numărul de înscriere în registrul genealogic („nr. din registrul genealogic”) al animalului de reproducție de rasă pură;
- g) sistemul de identificare și numărul individual de identificare acordat animalului de reproducție de rasă pură;
- h) metoda utilizată pentru verificarea identității animalelor de rasă pură utilizate pentru colectarea de material seminal, ovule și embrioni și rezultatele verificării identității respective;
- i) data și țara de origine a animalului de reproducție de rasă pură;
- j) numele, adresa și, dacă este cazul, adresa de e-mail a deținătorului de animale, (locul nașterii animalului de reproducție de rasă pură);
- k) numele și adresa și, dacă este cazul, adresa de e-mail a proprietarului;
- l) pedigreeul:

Tatăl Nr. și secțiunea din registrul genealogic	Bunicul patern Nr. și secțiunea din registrul genealogic
	Bunica paternă Nr. și secțiunea din registrul genealogic
Mama	Bunicul matern

Nr. și secțiunea din registrul genealogic	Nr. și secțiunea din registrul genealogic
	Bunica maternă Nr. și secțiunea din registrul genealogic

m) dacă sunt disponibile, rezultatele testării performanțelor și rezultatele actualizate ale evaluării genetice, menționându-se data efectuării evaluării și defectele genetice și particularitățile genetice legate de programul de ameliorare, care afectează însuși animalul de reproducție de rasă pură;

n) în cazul femelelor gestante, data însămânțării sau a montei și identificarea masculului folosit pentru fertilizare, care poate fi menționat într-un document separat;

o) data și locul eliberării certificatului zootehnic și numele, funcția și semnătura persoanei responsabile să semneze certificatul respectiv reprezentant al societății de ameliorare, sau, în cazul introducerii în țară a animalului de reproducție de rasă pură de către organismul de ameliorare din țara de origine, sau în cazul când nu este recunoscută nici o societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare cu animalele de reproducție de rasă în cauză de către reprezentantul autorității competente în zootehnie;

(2) În cazul în care sunt emise certificate zootehnice pentru un grup de animale de reproducție de rasă pură din specia porcină, informațiile menționate la alin. (1) pot fi cuprinse într-un certificat zootehnic unic, cu condiția ca animalele de reproducție de rasă pură în cauză să aibă aceeași vârstă și aceiași părinți genetici.

Articolul 44. Certificatul zootehnic pentru materialul seminal provenit de la animalele de reproducție de rasă pură

Certificatul zootehnic pentru materialul seminal al animalelor de reproducție de rasă pură, conține următoarele informații:

a) toate informațiile menționate la art. 43 privind animalul de reproducție de rasă pură care a furnizat materialul seminal;

b) informații care permit identificarea materialului seminal, numărul dozelor care urmează să fie trimise, locul și data colectării, numele, adresa și numărul de autorizare al centrului de colectare sau de depozitare a materialului seminal și numele și adresa destinatarului;

c) pentru materialul seminal destinat testării animalelor de reproducție de rasă pură care nu au fost supuse testării performanțelor sau evaluării genetice, numărul dozelor de material seminal, numele și adresa societății de ameliorare sau ale părții terțe recunoscută, responsabilă cu efectuarea testelor de performanță respective în conformitate programul de ameliorare;

d) data și locul eliberării certificatului zootehnic și numele, funcția și semnătura persoanei responsabile să semneze certificatul respectiv reprezentant

al societății de ameliorare, sau, în cazul introducerii în țară a materialului seminal de către organismul de ameliorare din țara de origine, sau în cazul când nu este recunoscută nici o societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare cu animalele de reproducție de rasă în cauză de către reprezentantul autorității competente de ameliorare.

Articolul 45. Certificatul zootehnic pentru ovule provenite de la animale de reproducție de rasă pură

Certificatul zootehnic pentru ovule provenind de la animale de reproducție de rasă pură conțin următoarele informații:

a) toate informațiile menționate la art. 43 privind femela donatoare care a furnizat ovulele;

b) informații care permit identificarea ovulelor, numărul paietelor, locul și data colectării lor, numele, adresa și numărul de autorizare al echipei de colectare sau producere a embrionilor și numele și adresa destinatarului;

c) în cazul în care există mai multe ovule într-o paietă, o indicație clară a numărului de ovule colectate de la același animal de reproducție de rasă pură;

d) data și locul eliberării certificatului zootehnic și numele, funcția și semnătura persoanei responsabile să semneze certificatul respectiv reprezentant al societății de ameliorare, sau, în cazul introducerii în țară a ovulelor de organismul de ameliorare emitent sau în cazul când nu este recunoscută nici o societate de ameliorare care desfășoară un program de ameliorare cu animalele de reproducție de rasă în cauză de către reprezentantul autorității competente de ameliorare.

Articolul 46. Certificatele zootehnice pentru embrioni proveniți de la animale de reproducție de rasă pură

Certificatele zootehnice pentru embrioni proveniți de la animale de reproducție de rasă pură conțin următoarele informații:

a) toate informațiile art. 43 privind femela donatoare și masculul fertilizator;

b) informații care permit identificarea embrionilor, numărul paietelor, locul și data colectării sau producerii lor, numele, adresa și numărul de autorizare al echipei de colectare sau de producere a embrionilor și numele și adresa destinatarului;

c) în cazul în care există mai mulți embrioni într-o paietă, o indicație clară a numărului de embrioni care au aceeași ascendență;

d) data și locul eliberării certificatului zootehnic și numele, funcția și semnătura persoanei responsabile să semneze certificatul respectiv reprezentant al societății de ameliorare, sau, în cazul introducerii în țară a embrionilor, de organismul de ameliorare din țara de origine, sau în cazul când nu este recunoscută nici o societate de ameliorare care desfășoară un program de

ameliorare cu animalele de reproducție de rasă în cauză de către reprezentantul autorității competente de ameliorare.

Articolul 47. Certificatul zootehnic pentru porcii de reproducție hibrizi și pentru materialul germinativ provenind de la aceștia

(1) Certificatul zootehnic pentru porcii de reproducție hibrizi, conțin următoarele informații:

a) numele exploatației de ameliorare emitente sau, în cazul introducerii în țară a porcului de reproducție hibrid, numele organismului de ameliorare din țara de origine și, dacă este cazul, o trimitere la pagina oficială a exploatației de ameliorare sau al organismului de ameliorare în cauză;

b) numele registrului zootehnic;

c) numele rasei, liniei sau încrucișării porcului de reproducție hibrid și părinții și bunicii acestuia;

d) sexul porcului de reproducție hibrid;

e) numărul de înregistrare în registrul zootehnic („nr. din registrul zootehnic”) al porcului de reproducție hibrid;

f) sistemul de identificare și numărul individual de identificare acordat porcului de reproducție hibrid;

g) metoda utilizată pentru verificarea identității porcului de reproducție hibrid și rezultatele verificării identității respective;

h) data și țara de origine a porcului de reproducție hibrid;

i) numele și adresa și, dacă este cazul, adresa de e-mail a deținătorului de animale (locul nașterii porcului de reproducție hibrid);

j) numele și adresa și, dacă este cazul, adresa de e-mail a proprietarului;

k) pedigriul:

Tatăl Nr. din registrul zootehnic Rasa, linia sau hibridul	Bunicul patern Nr. din registrul zootehnic Rasa, linia sau hibridul
	Bunica paternă Nr. din registrul zootehnic Rasa, linia sau hibridul
Mama Nr. din registrul zootehnic Rasa, linia sau hibridul	Bunicul matern Nr. din registrul zootehnic Rasa, linia sau hibridul
	Bunica maternă Nr. din registrul zootehnic Rasa, linia sau hibridul

l) în cazul în care programul de ameliorare impune acest lucru, rezultatele testării performanțelor sau rezultatele actualizate ale evaluării genetice sau ambele tipuri de rezultate, menționându-se data efectuării evaluării și defectele genetice și particularitățile genetice legate de programul de ameliorare, care afectează însuși porcul de reproducție hibrid sau, în măsura în care se cunoaște acest lucru, descendenții săi;

m) în cazul femelelor gestante, informațiile privind data înșămânțării sau a monteii și identificarea masculului folosit pentru fertilizare, care poate fi menționat într-un document separat;

n) data și locul eliberării certificatului zootehnic și numele, funcția și semnătura persoanei responsabile reprezentant al exploatației de ameliorare, sau, în cazul introducerii în țară a porcului de reproducție hibrid, de organismul de ameliorare din țara de origine;

(2) În cazul în care sunt emise certificate zootehnice pentru un grup de porci de reproducție hibridi, informațiile menționate la alin. (1) pot fi cuprinse într-un certificat zootehnic unic, cu condiția ca porcii de reproducție hibridi în cauză să aibă aceeași vârstă și aceiași părinți genetici.

Articolul 48. Certificatul zootehnic pentru materialul seminal provenit de la porci de reproducție hibridi

Certificatul zootehnic pentru materialul seminal provenit de la porci de reproducție hibridi, conține următoarele informații:

a) toate informațiile menționate art. 47 cu privire la porcul de reproducție hibrid care a furnizat materialul seminal;

b) informații care permit identificarea materialului seminal, numărul dozelor, data colectării sale, numele, adresa și numărul de autorizare al centrului de colectare sau de depozitare a materialului seminal și numele și adresa destinatarului;

c) pentru materialul seminal destinat testării performanțelor sau evaluării genetice a porcilor de reproducție hibridi care nu au fost supuși unei astfel de testări sau evaluări, numărul dozelor de material seminal, care este în conformitate cu cantitățile menționate la art. 47 alin. (1) lit. d) numele și adresa exploatației de ameliorare sau ale părții terțe recunoscute, responsabilă cu efectuarea testărilor performanțelor;

d) data și locul eliberării certificatului zootehnic și numele, funcția și semnătura persoanei responsabile reprezentant al exploatației de ameliorare, sau, în cazul introducerii în țară a materialului seminal, de organismul de ameliorare din țara de origine.

Articolul 49. Certificatul zootehnic pentru ovule provenite de la scroafele de reproducție hibride

Certificatele zootehnice pentru ovule provenite de la scroafele de reproducție hibride, conțin următoarele informații:

- a) toate informațiile menționate la art. 47 cu privire la femela donatoare care a furnizat ovulele;
- b) informații care permit identificarea ovulelor, numărul paietelor, data colectării lor, numele, adresa și numărul de autorizare al echipei de colectare sau producere a embrionilor și numele și adresa destinatarului;
- c) în cazul în care există mai multe ovule într-o paietă, o indicație clară a numărului de ovule colectate de la aceeași scroafă de reproducție hibridă;
- d) data și locul eliberării certificatului zootehnic și numele, funcția și semnătura persoanei responsabile reprezentant al exploatației de ameliorare, sau, în cazul introducerii în țară a ovulelor, de organismul de ameliorare din țara de origine.

Articolul 50. Certificatul zootehnic pentru embrioni proveniți de la porci de reproducție hibrizi

Certificatul zootehnic pentru embrioni colectați sau produși de la porci de reproducție hibrizi, conțin următoarele informații:

- a) toate informațiile menționate la art. 47 cu privire la femela donatoare și la masculul fertilizator;
- b) informații care permit identificarea embrionilor, numărul paietelor, locul și data colectării sau producerii lor, numele, adresa și numărul de autorizare al centrului de colectare sau de producere a embrionilor și numele și adresa destinatarului;
- c) în cazul în care există mai mulți embrioni într-o paietă, o indicație clară a numărului de embrioni care au aceeași ascendență;
- d) data și locul eliberării certificatului zootehnic și numele, funcția și semnătura persoanei responsabile, sau, în cazul introducerii în țară a embrionilor, de organismul de ameliorare din țara de origine.

Capitolul X

CONTROLUL OFICIAL A ACTIVITĂȚII DE AMELIORARE

Articolul 51. Norme privind controalele oficiale

(1) Controlul oficial a activității de ameliorare nu cade sub incidența Legii nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor.

(2) Controlul oficial a activității de ameliorare se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și luând în considerare:

- a) riscul nerespectării normelor prevăzute în prezenta lege;

b) antecedentele operatorilor privind rezultatele controalelor oficiale la care au fost supuse și conformitatea lor cu normele prevăzute în prezenta lege;

c) fiabilitatea și rezultatele autocontrolului efectuat de către operatori, în vederea verificării conformității cu normele prevăzute în prezenta lege;

d) orice informații care ar putea indica neconformitatea cu normele prevăzute în prezenta lege.

(3) Agenția efectuează controalele oficiale în aceeași manieră, indiferent dacă animalele de reproducție sau materialul germinativ provenit de la acestea sunt originare autohtone sau din altă țară.

Articolul 52. Retragera dreptului de desfășurare a activității de ameliorare

(1) Dreptul de desfășurare a activității de ameliorare se retrage dacă se constata că societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare nu respectă:

a) cerințele prevăzute la art. 15;

b) cerințele programului de ameliorare;

c) cerințele față de certificatele zootehnice;

d) cerințele pentru înregistrarea animalelor în registrele genealogice și registrele zootehnice.

(2) Dreptul de desfășurare a activității de ameliorare se retrage dacă se constata faptele prevăzute în alin. (1) și dacă societatea de ameliorare sau exploatarea de ameliorare nu a înlăturat încălcările expuse în prescripție în termenul de 60 de zile;

(3) În urma retragerii dreptului de desfășurare a activității de ameliorare Agenția elimină definitiv din listă societatea de ameliorare, exploatarea de ameliorare sau ferma zootehnică de prăsilă în conformitate cu art. 13 alin. (10)

(4) Operatorul căruia i-a fost retras dreptul de activitatea de ameliorare poate solicita o recunoașterea repetată numai după expirarea a doi ani de la data retragerii.

Capitolul XI

ACȚIUNI ÎN CAZURI CONSTATATE DE NECONFORMITATE

Articolul 53. Acțiuni în cazuri constatate de neconformitate

(1) În cazul în care se constată o neconformitate, Agenția:

a) ia toate măsurile necesare în vederea stabilirii originii și amplitudinii neconformității, precum și a responsabilităților operatorilor în cauză;

b) ia măsuri restrictive pentru a se asigura că operatorii în cauză remediază cazurile de neconformitate și previn repetarea acesteia;

c) ia în considerare natura neconformității și antecedentele operatorilor în cauză în ceea ce privește conformitatea;

d) dispune ca societatea de ameliorare să amâne înscrierea în registrele genealogice a animalelor de reproducție de rasă pură sau ca exploatarea de

ameliorare să amâne înregistrarea în registrele zootehnice a porcilor de reproducție hibrizi;

e) dispune ca animalele de reproducție sau materialele germinative provenite de la acestea să nu fie utilizate pentru reproducție;

f) suspendă eliberarea certificatelor zootehnice emise de către societatea de ameliorare sau de către exploatarea de ameliorare;

g) retrage dreptului de desfășurare a activității de ameliorare în temeiul art. 51;

(3) Agenția furnizează operatorilor în cauză sau reprezentanților lor o notificare scrisă privind decizia sa referitoare la acțiunea sau măsura care trebuie întreprinsă în conformitate cu alin. (1), împreună cu motivele care au stat la baza acestei decizii;

(4) Agenția monitorizează situația și modifică, suspendă sau revocă măsurile pe care le-a luat în conformitate cu prezentul articol, în funcție de gravitatea cazului de neconformitate și a unor dovezi clare care atestă nerespectarea cerințelor.

Articolul 54. Măsuri de urgență privind animalele de reproducție sau materialul germinativ provenit de la acestea la introducerea în țară

În cazul în care există dovezi privind prezența unui risc major pentru sănătatea umană, sănătatea animală sau mediu se aplică prevederile art. 21 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară.

Capitolul XII

IMPORTUL ANIMALELOR DE REPRODUCȚIE ȘI MATERIALULUI GERMINATIV PROVENIT DE LA ACESTEA

Articolul 55. Lista organismelor de ameliorare acceptate pentru import în Republica Moldova

(1) Agenția stabilește lista organismelor de ameliorare acceptate pentru import în Republica Moldova.

(2) Pentru a fi inclus în listă, organismul de ameliorare îndeplinește următoarele condiții:

a) desfășoară un program de ameliorare echivalent cu cel desfășurat de către societățile de ameliorare pentru aceeași rasă sau de către exploatarea de ameliorare pentru aceeași rasă, linie sau același hibrid din Republica Moldova în ceea ce privește:

- înscrierea animalelor de reproducție în registrele genealogice sau în registre zootehnice;
- acceptarea animalelor de reproducție pentru reproducție;
- utilizarea materialului germinativ provenit de la animalele de reproducție pentru testare și ameliorare;
- metodele utilizate pentru bonitarea animalelor.

b) este autorizat de autoritatea competentă a țării de origine a animalelor sau a materialului germinativ provenit de la acestea;

Articolul 56. Importul animalelor de reproducție și a materialului germinativ provenit de la acestea

(1) Materialul germinativ introdus în țară este însoțit de un certificat zootehnic eliberat în numele organismului de ameliorare din străinătate sau din țara de proveniență a materialului germinativ, pe baza informațiilor primite de la acesta, de către un centru de colectare sau de depozitare a materialului seminal, sau de către o echipă de colectare sau de producere a embrionilor.

(2) La importul animalelor de reproducție de rasă pură nu este obligatorie însoțirea acestora de un certificat zootehnic, dacă informațiile prevăzute în certificatul zootehnic sunt incluse în alte documente care însoțesc animalul de reproducție sau materialul germinativ provenit de la acesta eliberate de organism de ameliorare din străinătate sau țara de proveniență a animalelor de reproducere de rasă pură și operatorii care comercializează animalele de reproducție de rasă pură și materialul germinativ provenit de la acestea, certifică conținutul acestor documente.

(3) În cazul în care rezultatele testării performanțelor sau ale evaluării genetice efectuate de organismul de ameliorare din străinătate sau țara de origine sunt puse la dispoziția publicului pe pagina oficială a organismului de ameliorare sau a centrelor de colectare sau de depozitare a materialului seminal din străinătate sau țara de origine, în certificatul zootehnic se face trimitere la pagina oficială, unde pot fi accesate aceste rezultate sau în celelalte documente menționate la alin. (2).

(4) Pentru import, animalele de reproducție de rasă pură trebuie să fie însoțite de:

- a) certificat zootehnic din țara de origine;
- b) un document din țara de origine care confirmă că acestea animale urmează să fie înscrise într-un registru genealogic sau într-un registru zootehnic din țara de origine.

(5) Animalele de reproducție și transportul în care au fost transportate se supune controlului sanitar-veterinar conform prevederilor Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară.

Capitolul XIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 57. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea zootehniei nr. 412/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 73-77,

art. 347) și Legea nr. 371/1995 privind selecția și reproducția în zootehnie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 20, art. 182).

(3) Guvernul, în termen de 12 luni de la publicării a prezentei legi, va:

a) aduce în concordanță actele sale normative cu prevederile prezentei legi;

b) prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea în conformitate a legislației naționale cu prevederile prezentei legi.

Articolul 58. Dispoziții tranzitorii

Atestatele pentru fermele zootehnice de prăsilă emise în temeiul art. 6 din Legea nr. 371/1995 privind selecția și reproducția în zootehniei își păstrează valabilitatea până la expirarea termenului indicat în atestatele în cauză.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Legii zootehniei

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiect „Legii zootehniei” este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Necesitatea elaborării și promovării proiectului de lege în cauză este condiționată de procesul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară în conformitate cu Legea nr. 112 din 02.07.2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, și în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019. De asemenea apropierea legislației naționale la legislația europeană este impusă și prin Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020, aprobată prin Hotărîrile Guvernului nr. 409 din 04.06.2014, și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 742 di 21.10.2015, în Acțiunea nr. 2 a Obiectivului specific 1.1., Obiectivul general nr. 1: „<i>Elaborarea și inițierea implementării programelor de dezvoltare pentru ramurile strategice ale sectorului agroalimentar</i>”. Totodată prin elaborarea și adoptarea prezentului act normativ va fi executată sarcina impusă prin pct. 14.10.2 din Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 aprobat prin Hotărîrii Guvernului nr. 235/2021.
Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Elaborarea proiectului rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere RM-UE (Anexa XXIV-B „Lista legislației Uniunii Europene care urmează a fi apropiată de către Republica Moldova”, secțiunea 2 „Domeniul Veterinar”). Proiectul de lege nominalizat transpune prevederile Regulamentului (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind condițiile zootehnice și genealogice aplicabile ameliorării animalelor de reproducție de rasă pură, a porcilor de reproducție hibrizi și a materialului germinativ provenit de la acestea, comerțului cu acestea și introducerii lor în Uniune, și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 652/2014 și a Directivelor 89/608/CEE și 90/425/CEE ale Consiliului, precum și de abrogare a anumitor acte în sectorul ameliorării animalelor („Regulamentul privind ameliorarea animalelor”).

Prin transpunerea legislației Uniunii Europene se preconizează obținerea rezultatelor, cum ar fi:

- crearea, menținerea și dezvoltarea fondului genetic la nivel național pentru toate speciile de animale, care reprezintă și o importanță majoră din punct de vedere economic, dar contribuie și la asigurarea securității alimentare a populației;

- ameliorarea activității de selecție și reproducere a animalelor de rase pure și a reproducătoarelor porcine hibride;

- înlăturarea impedimentelor de ordin zootehnic la schimburile interstatale cu animale de rasă pură, material seminal, ovule și embrioni.

- amplificarea activităților în sectorul zootehnic și atragerea investițiilor la construcția fermelor zootehnice și procurarea animalelor de prăsilă.

Gradul de compatibilitate a proiectului nominalizat cu prevederile legislației Uniunii Europene este stabilit în Tabelul de concordanță elaborat în conformitate cu Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

La momentul actual în domeniul zootehniei este reglementat de două acte legislative: Legea zootehniei nr.412-XIV din 27 mai 1999 și Legea nr.371-XIII din 15 februarie 1995 privind selecția și reproducția în zootehnie, actele menționate sunt învechite și nu reflectă situația actuală. Pentru a asigura o aplicare uniformă a normelor privind animalele de reproducție și pentru a evita obstacolele în calea comerțului cu animale de reproducție și cu material germinativ provenit de la acestea, este necesar de a elabora o lege care ar transpune prevederile legislației Uniunii Europene și ar permite dezvoltarea sectorului zootehnic.

Elaborarea și adoptarea Legii zootehniei care transpune normele prevăzute de legislația Uniunii Europene va permite înființarea **societăților de ameliorare** și a exploatațiilor, care sunt asociații de deținători de animale (fermelor zootehnice) de rasă și dispun de personal calificat și tehnologii pentru a efectua testarea performanțelor și evaluarea genetică pentru fiecare animal în parte în dependență de caracteristicile acestuia.

Societățile de ameliorare dețin registrul genealogic în care se introduce informația despre animalul de rasă: descendenții, caracteristicile animalului, desfășoară un program de ameliorare bazat pe caracteristicile fiecărei specii de animal.

Exploatațiile de ameliorare sunt asociații de deținători a porcilor hibridi, care dețin un registru zootehnic, desfășoară un program de ameliorare la toate nivelurile piramidei de ameliorare și de selecție utilizate pentru optimizarea planurilor de

încrucișare prin combinarea caracteristicilor valoroase specifice ale diferitelor genotipuri și utilizarea efectului de animale.

Registrul genealogic poate fi deținut în mod manual dar și electronic. Forma electronică a acestui registru, este un sistem informațional, racordat la Registrul electronic de identificare și înregistrare a animalelor.

Prin proiectul legii zootehniei se propune:

1. crearea condițiilor necesare pentru înființarea societăților de ameliorare și exploatațiilor de ameliorare;
2. ameliorarea raselor și a speciilor de animale existente;
3. crearea de noi rase, tipuri și linii de animale cu un potențial productiv înalt;
4. păstrarea formelor de organizare a fermelor zootehnice de prăsilă pentru albine, animalele de blană și altele;
5. sporirea calității și competitivității produselor de origine animală și promovarea acestora pe piața internă și externă;
6. conservarea fondului genetic al speciilor autohtone, efectivelor de animale existente respective, diversitatea fondului genetic în cazul acestor specii de animale;
7. organizarea și efectuarea controlul oficial în zootehnie;

Prin elaborarea prezentului proiect de lege se prevede crearea condițiilor pentru înființarea societăților de ameliorare și exploatațiilor de ameliorare. Acestea vor fi înființate prin metoda de recunoaștere a societăților și exploatațiilor de ameliorare. Această metodă va fi realizată prin procedura de notificare a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, în calitate de autoritate competentă, privind intenția de asociere a deținătorilor de animale și de creare a unei societăți de ameliorare pe o anumită rasă/rase de animale din aceeași specie (bovine, ovine, porcine și ecvidee).

Totodată, proiectul legii zootehniei impune condiții pentru comerțul animalelor de rasă pură și a materialului germinativ provenit de la acestea însoțite de un certificat zootehnic.

Astfel, din cele menționate, proiectul de act normativ propus va avea un impact pozitiv nemijlocit asupra deținătorilor resurselor genetice de prăsilă, prin reglementarea corectă a lucrului de selecție și ameliorare și totodată va avea impact asupra tuturor deținătorilor de animale, prin creșterea potențialului de producție a animalelor de fermă și majorarea volumelor globale de producție obținute.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea actului normativ va fi executată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, care în conformitate cu prevederile pct. 8 din Regulamentul cu privire la funcționarea și organizarea Agenției Naționale pentru

Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600/2018 - exercită funcțiile de supraveghere și control în domeniul zootehnic.

În cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor va crea un serviciu în cadrul Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, care va asigura implementarea și verificarea respectării prevederilor prezentei legi.

Totodată este necesar dotarea I.P., Centrului Republican de Diagnosticare Veterinară” cu utilaje de laborator pentru controlul filiației pe baza analizei ADN-ului sau a analizei grupelor sanguine costul cercetării unei singure probe fiind de cca. 2500 lei.

În cazul survenirii unor cheltuieli neprevăzute/suplimentare pentru Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în calitate sa de autoritate competentă în zootehnie, acestea urmează a fi acoperite din contul și în limita disponibilităților alocațiilor aprobate.

Prin elaborarea prezentului proiect de lege vor crea condițiilor pentru înființarea societăților de ameliorare și exploatațiilor de ameliorare, conform formulei de recunoaștere a societăților și exploatațiilor de ameliorare, menționată mai sus.

Înființarea „societăților de ameliorare” și a „exploatațiilor de ameliorare” expuse în proiect va fi un proces voluntar, deținătorii de animale având posibilitatea să activeze în continuare de sine stătător, în cazul în care nu vor dori să dețină animale de reproducție, incluse în registrul genealogic, și vor întreține animale pentru producție.

Prevederile proiectului de lege nu vor contribui la majorarea costurilor de înființare a unităților de producție și procesare, precum și activitatea lor curentă. În același timp, vor contribui la majorarea numărului de unități de producere autorizate (într-o perioadă de 7-8 ani numărul fermelor zootehnice se va majora cu 50%), majorarea volumelor de producție obținute per unitate de producere (într-o perioadă de 5 ani volumele de producție de origine animală se vor majora cu 40-50%), diminuarea costurilor de producere a materiei prime, a prețurilor pentru produsele de origine animală livrate către procesatori sau consumatorii finali.

Analiză impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative a fost examinat în ședința Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 11 februarie 2020 și avizată pozitiv.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru implementarea legii Guvernul va aproba:

1. Regulamentul de organizare și funcționare a societăților de ameliorare;
2. Regulamentul de organizare și funcționare a exploatațiilor de ameliorare;
3. Cerințe față de protecția și ameliorare a pășunilor;
4. Regulamentul privind modul de testare și omologare a raselor, tipurilor și crossurilor de animale;

5. Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrului de colectare și depozitare a materialului seminal, a echipelor de colectare și producție a embrionilor.
6. Cerințele privind modele de certificate zootehnice.
7. Modificări a Hotărârii Guvernului nr. 600/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor".

Avizarea și consultarea publică a proiectului

Pentru consultarea publică proiectul a fost publicat pe pagina web a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, actualmente Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, la compartimentul "Transparența decizională", rubrica "Proiecte de documente" și pe <http://www.particip.gov.md>. și totodată a fost remis pentru avizare la instituțiile de resort: Ministerul Economie și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Cancelaria de Stat, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, prin intermediul Cancelariei de Stat.

Constatările expertizei anticorupție

Proiectul legii a fost supus expertizei anticorupție, Raportul de expertiză anticorupție nr. ELO20/6761 din 26.08.2020

Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul legii a fost supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației din cadrul Cancelariei de Stat, Declarația de Compatibilitate nr. 31/02-4-8341 din 11.09.2020. prin care s-a concluzionat că:

În urma evaluării proiectului național în redacția actuală , urmare procedurii de avizare , acesta a suferit mai multe modificări și completări. Astfel, proiectul este compatibil cu prevederile Regulamentul (UE) 2016/1012.

De asemenea, au fost înlăturate erorile privind referințele eronate, precum și revizuite și ajustate în modul corespunzător instrumentele de armonizare (clauza de armonizare, Tabelul de concordanță, Nota informativă și sigla UE), conform obiectivelor.

Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice, efectuate de către Ministerul Justiției, avizul nr. 04/6255 din 20.08.2020.

Ministru

Viorel GHERCIU